Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 214 (9710). • 1989 йил 10 ноябрь • жума • Баҳоси 3 тийин.

ЯНАДА САМАРАЛИРОҚ ИШЛАЙЛИК!

ЎЗБЕКИСТОН ССРНИНГ 1989 ЙИЛ ТЎҚҚИЗ ОЙИ МОБАЙНИДАГИ ИЖТИМОИЙ-ИҚТИСОДИЙ РИВОЖЛАНИШИ

Шу йилнинг тўққиз ойи мобайнида, дейилади Ўзбекистон ССР Давлат статистика комитетининг ахборотида, жамоат ишлаб чиқаришда структуравий силжишлар амалга оширилиши ҳисобига истеъмол ва ноишлаб чиқариш қурилишларига йўналтирилган ресурслар салмоғи ошди. Истеъмол моллари («б» группаси маҳсулотлари) буюмлари ишлаб чиқаришининг ўсиши ишлаб чиқариш кўрсаткичларидан ўзиб кетди. Чакана товар обороти плани ортиғи билан бажарилди. Аҳолига пулли хизмат кўрсатиш ҳажми ошмоқда.

Хўжалик юритишнинг янги шаклларини жорий этиш жараёни давом этмоқда. 1989 йилнинг октябрь ойига келиб 12 саноат корхонаси, 83 қурилиш ташкилоти, 511 чакана савдо корхонаси, 285 умумий овқатланиш корхонаси, аҳолига маиший хизмат кўрсатувчи 3 корхона ва бошқа бир қанча ташкилотлар ижара пудрати асосида ишлади.

Шу билан бирга бу йил республика халқ хўжалиги мураккаб шароитда ривожланмоқда. Ижтимоий-иқтисодий тараққиётнинг бир қанча кўрсаткичлари ўсишида барқарор суръатларга эришишда кескинлик сақланиб қолмоқда. Энг зарур бўлган кўпгина моллар тақчиллиги ошди. Уй-жойларни фойдаланишга топшириш қисқарди.

Молиявий аҳволни соғломлаштириш борасида амалга оширилаётган тадбирлар ҳозирча сезиларли натижа бермади.

Давлат корхоналари ва ташкилотларининг фойдаси (даромади) тўловларидан январь—сентябрь ойларида бюджетга 996,2 миллион сўм тушди, бу эса ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 174,9 миллион сўм камдир.

Оборот солиғи ҳисобидан бюджетга 2,7 миллиард сўм тушди, бу эса ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 349,5 миллион сўм кўпдир.

Корхона ва ташкилот фойда олиш юзасидан камайтирилган планларни қабул қилиши практикаси сақланиб қолмоқда, бунинг натижасида шу йилнинг ҳисобот даври учун қабул қилинган план ўтган йилнинг шу давридаги ҳақиқий даражадан паст бўлди. Барча асосий тармоқлар ва халқ хўжалиги комплекслари молиявий натижаларга кўра план топшириқларини ортиғи билан бажардилар. Шу билан бирга халқ хўжалигида пудратчи қурилиш-монтаж ташкилотларининг 3 фоизи ва саноат корхоналарининг 4 фоизи зарар келтириб ишлашни давом эттирмоқда.

1989 йил 1 октябрига келиб кредит маблағлар 14,7 миллиард сўмни ташкил этди ва ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 0,7 миллиард сўм камайди.

Банкларнинг қисқа муддатли ссудалари ва хўжалик ташкилотлари ўртасида ўзаро ҳисоб-китоблар бўйича муддати ўтиб кетган қарзлар 1 октябрга келиб 2,1 миллиард сўмни ташкил этди, ўтган йилнинг шу вақтигача бу рақам 3,2 миллиард сўмни ташкил этган эди.

Тўққиз ойи мобайнида 1988 йилнинг шу давридагига нисбатан 38,7 процент кўп пул муомалага чиқарилди.

Қиш шароитида ишлашга тайёргарлик ниҳоясига етмоқда. Асосий истеъмолчиларда 2 октябрга келиб кўмир запаслари 990,6 минг тоннани ташкил этган, бу эса ўтган йил 30 сентябрдагига нисбатан 34.5 минг тонна камдир. Енилғи мазут запаслари 2 октябрда 352,2 минг тоннани ташкил этган ёки бу 1988 йил 30 сентябрдагига қараганда 3,5 фоиз кўпдир.

(Давоми 2-бетда).

• «Компрессор» маҳсулотлари

ИТТИФОҚ ВА ЧЕТ ЭЛЛАРГА

● ОБЛАСТИМИЗ саноат корхоналарининг маҳсулотлари чет элларга ҳам реализация қилинади. Жумладан пойтахтдаги Компрессор заводида тайёрланаётган компрессорларни бир қатор социалистик ва ривожланаётган мамлакатлар харид қилиб олади. Компрессорчилар ҳатто Лейпцигда ўтказилган халқаро саноат ярмаркасида ўз маҳсулотлари билан иштирок этиб олтин медаль совриндори бўлишган. Бундай ютуқларга эришишда заводнинг бир неча турдош касбларни пухта ўзлаштирган қуйи меҳнат коллективларининг ҳиссалари катта бўлмоқда. Суратларда: ана шундай пешқадам, комплекс бригадалардан бирининг етакчиси Ш. Илёсовни коллективи аъзолари А. Ғуломов ва С. Нурмуҳамедовлар билан кўриб турибсиз; тайёр маҳсулотларни жўнатиш пайти.

Суратчи: М. НУРИДДИНОВ.

ЯНГИ ҚУВВАТЛАР, ИНШООТЛАР...

● ЎН ИККИНЧИ беш йилликнинг тўртинчи йилида ҳам капитал қурилиш ишлари кенг ҳажмда олиб борилмоқда. Янги-янги ишлаб чиқариш қувватлари фойдаланишга топширилди. Улар орасида қатор қайта ишлаш саноати иншоотлари ҳам бор. Жумладан, бир қанча озиқ-овқат корхоналари реконструкция қилинди. Айни вақтда янги ишлаб чиқаришлари барпо этилди. Ғазалкент консерва заводида ҳар йили уч миллион шартли банка мева-сабзавот консервалари тайёрлашга мўлжалланган янги линия ишга туширилди.

● БЕКОБОД район агросаноат бирлашмасида ҳам шундай қувватга эга бўлган ишлаб чиқариш маҳсулот бера бошлади. Янгийўл ёғмой комбинатида совун ишлаб чиқарувчи замонавий комплекс қурилиши билан корхонада бундай тақчил маҳсулот тайёрлаш ҳажми икки баробардан ҳам ортиқроқ ошди. Янгийўлдаги вино заводида, Қибрайдаги салқин ичимликлар комбинатида, Тошкентдаги қатор енгил саноат корхоналарида ҳам кундалик рўзғор учун зарур бўлган янги маҳсулот турларини ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Бундай янгиликлар рўйхатини давом эттириш мумкин. Уларнинг ҳаммаси областимиз меҳнаткашлари эҳтиёжини қондириш учун хизмат қилиши билан эътиборга лойиқдир.

● СОВЕТ кишиларининг турмуш шароитларини яхшилашнинг бошқа тармоқларида ҳам ижобий ўзгаришлар бўлди. Марказлашган капитал маблағлар ҳисобига вилоятимизда (Тошкент шаҳридан ташқари) икки юз етмиш икки минг олти юз олтмиш олти квадрат метрдан ортиқ саҳнли турар-жойлар фойдаланишга топширилди. Уларда минглаб оилалар уй тўйлари ўтказдилар, Улуғ Октябрь байрамини шу ерда кутиб олдилар.

Бундан ташқари меҳнаткашларга тиббий ва бошқа хизмат кўрсатувчи муассасалар ҳам қурилди. Жумладан, икки юз эллик ўринли касалхоналар фойдаланишга топширилиб, бу соҳа бўйича вилоят плани 132 фоиз қилиб адо этилди. Айни вақтда тўққиз юз нафардан ортиқ беморни қабул қиладиган шифохоналар ишга туширилди. Тиббий муассасалар барпо этиш бўйича топшириқ 112 фоиз қилиб бажарилди. Бир йўла икки минг уч юз етмиш беш жажжи фарзандларимиз тарбияланадиган боғча-яслилар қад кўтарди. Қурилган умумий таълим мактаблари эса ўн мингдан ортиқ йигит-қизларни ўз бағрига олади. Мактаблар қурилиши бўйича тўққиз ойлик топшириқ ортиғи билан адо этилди.

18-ФЕВРАЛЬ — РЕСПУБЛИКА ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МАҲАЛЛИЙ СОВЕТЛАРГА САЙЛОВЛАР КУНИ

САЙЛОВОЛДИ УЧРАШУВЛАРИГА КЎП НАРСА БОҒЛИҚ

БИЗНИНГ Янги Тошкент консерва комбинатимиз ишчи-хизматчилари жумҳурият Олий Совети ва маҳаллий Советлар депутатлари сайлови тўғрисидаги Ўзбекистон ССР Қонунларини қизиқиш ва мамнуният билан кутиб олдилар. Маҳаллий Советлар депутатларининг ваколатларини беш йил муддатга узайтирилгани, айниқса, мақсадга мувофиқ бўлган. Энди халқ вакиллари сайловчилардан тушган наказларни режалаштириш ва бажариш учун анча кенг имкониятларга эга бўладилар. Бундан ташқари депутатларга наказларни бажариш жараёнида иш вақтидан ҳам фойдаланишга қонун йўли билан имкон берилганлиги маҳаллий Советларнинг обрў-эътиборини яна оширади.

Ҳозир ҳамма ерда 18 февраль куни Ўзбекистон ССР Олий Совети ва маҳаллий Советларга бўладиган сайловларга тайёргарлик бошланмоқда. Асосий эътибор янги қонунлар муносабати билан бу йилги сайловолди кампанияси даврида амал қиладиган асосий янгиликларни кенг тушунтиришга қаратилаётир. Чунончи, меҳнат коллективлари, жамоат ташкилотлари, аҳоли истиқомат жойларида номзодлар кўрсатиш тартиби шарҳланмоқда. Чунки у ёки бу Советнинг мавқеи унга сайланган депутатларнинг билими, онги ва савиясига боғлиқ бўлади.

Шу нуқтаи назардан ёндашадиган бўлсак, депутатликка номзодларни ҳар томонлама ўйлаб, танлаш, уларнинг сайловчилар билан учрашувларини пухта уюштириш ва шу учрашувларда обдон синаш маскадга мувофиқдир. Бунда регионадаги мавжуд аҳвол атрофлича таҳлил этилиши, камчилик ва нуқсонлар очиқ-ойдин айтилиши, навбатдаги режа қандай бўлиши хусусида сўз юритилиши, айниқса, муҳимдир. Бизнингча, ваколати тугаётган депутатлар ҳам сайловолди учрашувларига таклиф этилиб, уларнинг ҳисоботлари тинглanса, фаолиятларига холис, аммо қатъий баҳо берилса айни муддао бўларди. Токи бўлажак депутатлар халқнинг талаби қатъий бўлишини номзодлик пайтларидаёқ билиб қўйсинлар.

Маҳаллий Советларга ўтказилган аввалги сайловларда (1987 йил 21 июнь) бизнинг комбинатимиздан етти киши депутат қилиб сайланган. Ўшанда сайловчилар вилоят Советининг депутати Дилбар Орипова билан ноҳия Советининг депутати Шафоат Абдуллаевага ҳар бири 72 квартирали 2 та уй ва 200 ўринли умумий ётоқхона қурдириб беришни халқ наказы сифатида топширган эдилар. Аммо сайловдан сайловгача ўтган вақт ичида бу объектларни қуриш у ёқда турсин ҳатто ўрни ҳам белгиланмади. Сайловолди учрашувларидаги ваъдалар ваъдалигича қолиб кетди. Натижада халқнинг депутатларга нисбатан ишончи бироз бўлса-да, сусайди.

Шуни ҳам айтиш керакки, депутатларнинг наказларини тартибга солиб, уни расмийлаштириб қўйишга ижроия комитетларнинг план-бюджет бўлимлари, доимий комиссиялари бурчли эканликлари Конституцияда белгилаб берилган. Аммо бизнинг ижроия комитетларимиз ана шу бурчларини тўла бажармайдилар.

Бу йилги сайловолди кампаниясида шу масалаларга ҳар қачонгидан ҳам жиддий эътибор бериш талаб этилади.

Х. ОМОНОВ.
Орджоникидзе райони.

ОНА-ВАТАН БЎЙЛАБ

МАВЗУГА САДОҚАТ

● ЯҚИНДА ўз таваллудининг 70 йиллигини ва ижодий фаолиятининг 50 йиллигини нишонлаган москвалик мусаввир ва ҳайкалтарош Фёдор Васильевич Викулов бутун умри давомида ватанпарварлик мавзусига содиқ бўлиб қолди. Унинг барча асарларида Россия фарзандларининг буюклиги ва яратувчанлиги ўз ифодасини топган. Мусаввир қаҳрамонлари орасида Ослябя ва Пересвет, Александр Невский ва Дмитрий Донской, Александр Суворов ва Георгий Жуков, Дмитрий Менделеев ва Фёдор Шаляпин каби унутилмас сиймолар тасвири мужассамлашган. Ҳайкалтарош устахонасида жами 400 га яқин ана шундай тайёр ҳайкалларни учратасиз.

● Суратда: Фёдор Васильевич Викулов ўз устахонасида

—●—

СИФАТ ЯХШИЛАНМОҚДА

● ПЕРМЬ телефон заводида халқ эҳтиёжи товарларини ишлаб чиқаришга бўлган эътибор тобора ошиб бораяпти. Фақатгина шу йилнинг ўзида 1,5 миллион телефон аппаратлари чиқариш режалаштирилган. Маҳсулотлар сифати ҳам яхшиланмоқда. Аттестациядан ўтказилиши лозим бўлган маҳсулотнинг 97,5 фоизи давлат сифат белгиси билан савдога жўнатилмоқда.

● Суратда: инженер-конструктор Инга Харисова телефон турларини намойиш этаётир.

ТАСС суратлари

ДЎСТЛИК ЙЎЛЛАРИ БЎЙЛАБ

«Узинтранс»... Бу Ўзбекистон жумҳуриятининггина эмас, балки Ўрта Осиё автомобиль транспортида янгилик. Шу вақтгача бундай ташкилот бўлмаган эди. У қайта қуришнинг меваларидан бири. Иш бошлаганига ҳали ҳеч вақт бўлгани йўқ. Эндигина тўртинчи ой кетаяпти.

Нариманов шаҳридаги асфальт-бетон заводи тўхтатиб қўйилгач унинг ҳудуди шу автокорхона учун ажратиб берилди. Қисқа вақт ичида янги корхонани барпо этиш бўйича катта ҳажмдаги ташкилий-техникавий, қурилиш ишлари амалга оширилди. У асосан хорижий мамлакатлар билан иқтисодий алоқалари бўлган ва ҳозирги вақтда шундай ҳамкорликни йўлга қўйишга ҳозирлик кўраётган корхоналар ва ташкилотларга транспорт хизмати кўрсатиш мақсадида вужудга келтирилди.

Кенжа корхонанинг байналмилал коллективи август ойидан бошлаб мижозлар буюртмасини бажаришга киришди. Дастлабки ташриф, биринчи қадам Хитой Халқ Республикасига бўлганлиги диққатга сазовордир. Корхонанинг бир неча оғир юкли машиналарини бу дўст мамлакатда очиқ чеҳра билан кутиб олдилар. Бу икки буюк давлат ўртасида бир вақтлар барбод қилинган дўстона алоқалар тикланиб, тобора мустаҳкамланиб бораётганлигининг ёрқин нишонасидир.

Янги турдаги корхонани ташкил этувчилар Ўзбекистон ССР Автотранспорт министрлиги ва «Узбекинторг» ташқи савдо бирлашмасидир. Бу транспорт ташкилоти ҳайдовчилари жумҳуриятимиздан «оқ олтин» момиғи, пахта, руҳланган тунука тахталарини ХХРнинг Уйғур автоном вилояти халқ хўжалиги учун зарур бўлган бошқа маҳсулотларни элтиб бердилар. Қайтишда ҳам бўш келинмаяпти. Дўст мамлакатдан жумҳуриятимиз учун асқотадиган турли кенг истеъмол товарлари, жумладан термослар, болаларнинг трикотаж кийим-кечаклари, айрим озиқ-овқат маҳсулоти турлари (картошка) олиб келиняпти.

«Узинтранс»нинг фаолияти билан қизиқаётган ва ундан фойдаланаётган мижозлар ҳам тўхтовсиз ортиб бормоқда. Ҳозирча «Ташинтерм» Совет-Хитой корхонаси автобаза хизматидан кўпроқ баҳраманд бўлаяпти. Бундан ташқари, «Узбекинторг», «Узбеккоопвнешторг» ташқи савдо бирлашмалари доимий мижоз ҳисобланади. Корхонанинг хорижий буюртмачилари ҳам пайдо бўлди. Қўшни малакат — Афғонистоннинг «Барат» фирмаси шундайларнинг қалдирғочи бўлди.

«Узинтранс» коллективи иш бошлаганидан бери ўтган ойлар давомида тўқсондан ортиқ рейслар бажарилди. Шуларнинг етмиштаси ХХРга бўлса, йигирматаси Афғонистонга бўлди. Ҳар гал бир неча оғир юкли автомобиллар биргаликда йўлга чиқиб турди.

Паркнинг истиқболи каттадир. Ҳозирча бу ерда саксонтага яқин автомашина бор. Улар «МАЗ—54323» маркали ва бир йўла йигирма тонна юк ташийдиган машиналардир. Халқаро йўлларда юк ташишга мўлжалланган бундай тезюрар машиналар сони кўпайиб бораверади.

— Шерикларимизга қулайлик яратиш мақсадида корхонада жумҳурият божхонасининг бўлими ишлаб турибди, — дейди автопарк директори Ботир Маҳкамович Қосимов. — Фаолиятимизнинг дастлабки ойлари тажрибаси бундай корхона ўз вақтида тузилиб, яхши қилинганидан далолат бериб турибди.

Директор ҳақ гапни айтди. Корхона СССР Ташқи иқтисодий алоқалар министрлигининг ташқи иқтисодий алоқалар иштирокчиларининг давлат реестрига киритилди. Шундай бўлгач автопарк СССРнинг ташқи иқтисодий банкида ўз баланс ва балансдан валюта ҳисобига эга бўлди. Чет эллик мижозларга кўрсатилган хизмат ҳақи шу ҳисобга тушади ва унинг муайян қисмини коллектив корхонанинг ижтимоий-иқтисодий тараққиёти учун фойдаланади.

Корхонанинг дастлабки кундан хўжалик ҳисоби шароитларида ишлай бошлаганлиги ҳам диққатга сазовордир. Бу ерда ўзини ўзи маблағ билан таъминлаш ва ўз харажатларини ўзи қоплаш усулининг иккинчи модули танлаб олинди. Шунга мувофиқ ташқи валюта ишлаб топилган маблағнинг ўттиз фоизи жумҳуриятнинг давлат бюджетига ажратилади. Валюта корхонада қандай мақсадлар учун ишлатилиши билан қизиқдик.

— Ҳозирги вақтда жумҳуриятимизда ташқи иқтисодий фаолият билан шуғулланишга киришган қатор корхоналар бор, — дейди директор. — Коллективимиз юкларни фақат Осиё мамлакатларигагина эмас Европа давлатларига ҳам ташиб беришини йўлга қўймоқчи. Шу кунларда Болгария, Югославия, Греция, Германия Федератив Республикаси ва бошқа мамлакатларга ҳам юк ташишга ҳозирлик кўраяпмиз. Бунинг учун замонавий автотранспорт воситалари керак бўлади. Шунинг учун чет элларда ишлаб чиқарилган юк машиналарини ҳарид қилиш ниятимиз ҳам йўқ эмас.

Ишимизнинг муваффақияти кишиларга боғлиқлигини ҳеч қачон унутмаймиз, — дейди сўзини давом эттириб у. Уларни меҳнатига яраша ҳар томонлама рағбатлантиришга ҳаракат қиламиз. Коллективимиз байналмилал оиладир. Бу ерда ўзбеклар, руслар, қозоқлар, татарлар, яҳудийлар, озарбайжонлар ва бошқа миллатга мансуб кишилар ишлашмоқда. Улар ҳайдовчилик касбини пухта эгаллашган, оғир юкли автомашиналарни узоқ масофаларга бошқариш тажрибалари бор. Ишимизнинг ўзига хос хусусияти шуни тақозо қилади.

Қисқа вақт бўлганига қарамай, кўпчилик ҳайдовчилар ажойиб меҳнат намуналарини кўрсатмоқдалар. С. Саматов, Р. Алимов, М. Габдиев, Д. Хабибуллин, ака-ука М. ва Н. Муралимовлар ва бошқалар ишга сидқидилдан ёндашиб, ҳамкасбларининг ҳурматини қозонишяпти. Улар барча юкларни эгаларига белгиланган муддатда ва сифатли етказиб бермоқдалар.

Коллектив фаолияти қўшни мамлакатлар билан иқтисодий алоқаларнинг мустаҳкамланишига хизмат қилмоқдаки, бу тақдирга сазовордир. Шунинг учун ҳам корхона шофёрлари қатнаётган йўлларни дўстлик йўллари, деб айтиш учун асосимиз бор. Бу йўллар янада кўпаяверсин. Бу олижаноб ишда вилоятимиздаги энг кенжа автотранспорт корхонаси — «Узинтранс» коллективига муваффақиятлар ёр бўлишига тилакдошмиз.

Л. МАТКАРИМОВА,
«Узавтотранстехника» ишлаб чиқариш бирлашмасининг катта инженери.

ХИРМОН БАРАКАСИ

БОШҚА хўжаликларда бўлганидек Янгийўл районидаги Ҳ. Турсунқулов номли колхозда ҳам йиғим-терим мавсумида ҳар беш кунда мусобақага якун чиқариб борилди. Илғорлар меҳнатига холис баҳо қўйилди. Шу туфайли ҳам пахта тайёрлаш, асосан уруғлик пахта териш анча жадал борди.

Колхознинг Ж. Жуманов бошлиқ бригадаси деҳқонлари биринчилардан бўлиб маррага етиб келдилар ва давлатга 183 тоннадан ортиқ пахта топширдилар.

К. Кинжонова бошлиқ бригада деҳқонлари ҳам режаларини ошириб адо этдилар. Мавсум давомида доимо пешқадамлар сафида бордилар. М. Кирабоева, М. Алижонов ўртоқлар етакчилик қилган коллективлар ҳам яхши натижага эришдилар.

Пахтакорлар М. Далабоев, М. Тошбоев сингари механизаторларнинг ҳимматидан, айниқса, мамнундирлар. Уларнинг ҳар бири 130—140 тоннага етказиб пахта топширдилар.

Ҳосил йиғим-теримида Янгийўлдаги медицина билим юрти ва озиқ-овқат техникуми талабалари ҳам пахтакорларга мададкор бўлдилар.

И. ИМАЕВ.

СОВХОЗ — ИШЧИЛАРГА

Жамбул номли совхоз кейинги пайтда ободонлашиб, меҳнаткашларга кўплаб қулайликлар яратилмоқда. Ўтган йили 16 оила янги уйларга кўчиб ўтган эди. Йил охирига бориб яна шунча оила ҳовли тўйлари ўтказади. Шунингдек, янги медпункт, новвойхона ҳамда сабзавот ва мевалар билан савдо қилувчи дўкон ишга туширилди. Даладан йиғиштириб олинган мева ҳамда сабзавотлар махсус автомашина билан пешма-пеш олиб келинмоқда.

Т. ТЎҚЛИБОЕВ,
Чиноз райони.

СЎНГГИ СОАТДА

● **БЕРЛИН, 8 ноябрь (ТАСС). Бугун бу ерда ГБСП Марказий Комитетининг Пленуми очилди. АДН агентлигининг хабар қилишича, ГБСП Марказий Комитети Бош секретари Э. Кренцнинг таклифига биноан ГБСП Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси тўла составда истеъфога чиқди.**

ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг янги состави сайланди.

Э. Кренц бир овоздан ГБСП Марказий Комитетининг Бош секретари лавозимига тасдиқланди.

Х.—Й. Беме, Х. Кесслер, Э. Кренц, З. Лоренц, Х. Модров, В. Раухфус, В. Хергер, Г. Шабовский, Г. Шюрер, В. Эберляйн, В. Яровинский ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари этиб сайландилар.

В. Вальде, Х.—Й. Виллердинг, Г. Зибер, И. Ланге, М. Моллер, И. Хемнитцер ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига номзод бўлдилар.

Э. Кренц, Х.—Й. Виллердинг, Г. Зибер, И. Ланге, З. Лоренц, В. Раухфус, И. Хемнитцер, В. Хергер, Г. Шабовский ГБСП Марказий Комитетининг секретарлари қилиб сайландилар.

Пленум ўз ишини давом эттирмоқда. У ГБСП Марказий Комитети Бош секретарининг мамлакат ва партиядаги аҳвол тўғрисидаги докладини муҳокама қилади, партия ҳаракат программасини ишлаб чиқади.

●

Готланд оролидан шарқроқдаги бетараф сувларда Швециянинг сув ости кемаси ва Финляндиянинг танкери тўқнашиб кетди. Тўқнашув вақтида Швециянинг энг замонавий кемаларидан бири ҳисобланувчи сув ости кемаси сув остида эди.

●

МЬЯНМА. Бирмада 1990 йил 27 май — ялпи парламент сайловлари ўтказиладиган кун деб эълон қилинди. Бу ҳақдаги қарор, деб хабар қилади «Лоута пьиду нейзин» газетаси, мамлакат ҳарбий раҳбарияти ва марказий сайлов комиссиясининг қўшма мажлисида қабул қилинди.

●

ИСЛОМОБОД. ХХРнинг Исломободдаги элчихонаси ўзининг икки ходими ғойиб бўлганлигини ва Покистон маъмурларига уларни қидиришда ёрдам беришларини сўраб илтимоснома йўллаганлигини эълон қилди. Ушбу баёнотни берган ХХР элчихонасининг вакили ғойиб бўлган дипломатлар ким эканлигини айтишдан бош тортди ва улар элчилар поғонасида «камтарин ўрин» эгаллайди, деди холос.

●

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Хавфсизлик Кенгаши Марказий Америкада БМТнинг кузатувчилар группасини ташкил этиш ҳақида қарор қабул қилди. 625 кишидан иборат группа олти ойлик муддатга, регионадаги нотинч чегараларда соқчилик қилиш учун ташкил этилмоқда.

●

Испания Компартиясининг Раиси Долорес Ибаррури зотилжам касали диагнози билан Мадрид касалхоналаридан бирига ётқизилди. Даволовчи врачларнинг эълон қилган бюллетенига қараганда, унинг аҳволи оғир. Касалликнинг кечиши беморнинг ёши, юрак-томир фаолиятидаги етишмовчилик туфайли мураккаблашмоқда. Д. Ибаррури шу йилнинг декабрида 94 ёшга тўлади.

●

ВАШИНГТОН. Жаҳон савдо-сотиғининг ҳажми ўтган йили 2,7 триллион долларни ташкил этди, дейилади Халқаро валюта фондининг дунёдаги 161 мамлакатда тўпланган маълумотлар асосида тайёрланган йиллик докладида.

ЯНАДА САМАРАЛИРОҚ ИШЛАЙЛИК!

(Боши 1-бетда).

Октябрь ойи бошланишида республикада давлат турар-жой фондлари умумий майдонининг 91 фоизи қиш шароитида фойдаланишга тахт қилиб қўйилган. 1 октябрда ниҳоясига етказилиши лозим бўлган тайёргарлик ишлари республиканинг бирорта ҳам регионида ҳанузгача бажарилмаган, Сурхондарё, Бухоро, Тошкент Наманган областларида давлат турар-жой фондларини қишга тайёрлаш даражаси 84—88 фоиз бўлиб, ниҳоятда пастдир.

Сурхондарё, Фарғона, Наманган областларида авария ҳолатидаги (эскирган) иссиқлик тармоқларини тайёрлаш топшириғи, атиги 11—45 фоиз бажарилган, Сирдарё областида эса иссиқлик тармоқларини ремонт қилишга умуман киришилмаган.

Барча фаолият соҳаларида январь—сентябрь ойларида 6 миллиондан ортиқ киши, шу жумладан 5,2 миллион ишчи ва хизматчи, қарийб 1 миллион колхозчи банд бўлган; кооперативларда ва якка тартибдаги меҳнат фаолиятида (ўриндошларни ҳисобламаганда) — қарийб 150 минг киши банд бўлган.

Ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан моддий ишлаб чиқариш соҳасидаги давлат корхоналари ва ташкилотларининг ходимлари 116 минг киши камайган. Фан ва илмий хизмат қилиш соҳасида ишловчиларнинг сони 7 минг киши, бошқарув органлари аппаратида — 16 минг қисқарган. Кооперативларда ана шу давр мобайнида иш билан машғул бўлганлар сони 152 минг киши, ёки 4 баравар кўпайиб, ўриндошлик асосида ишлаётганларни ҳам ҳисоблаганда 200 минг кишидан ортиб кетган. Қўшма корхоналарда 1300 киши меҳнат қилмоқда.

Халқ хўжалигида ишчи ва хизматчиларнинг ойлик ўртача иш ҳақи 184 сўмни ташкил этган, бу кўрсаткич ўтган йилнинг шу даврида 173 сўмни ташкил этган, колхозчилар меҳнат ҳақи ўтган йилги 123 сўм ўрнига 127 сўм бўлди.

Саноатда январь—сентябрь ойларида меҳнат унумдорлиги 4,9 процент ошиб, ўртача иш ҳақи 8,2 процент кўпайган, қурилишда меҳнат унумдорлиги 0,1 процент пасайиб, ўртача иш ҳақи 5,7 процент ошган.

Аҳоли ижтимоий истеъмол фондларидан 5,8 миллион сўм тўловлар ва имтиёзлар олган, бу эса ўтган йилнинг тўққиз ойидагига нисбатан 146 миллион сўм ёни 2,6 фоиз кўпдир.

СССР жамғарма банки муассасаларида аҳолининг жамғармалари 1989 йилнинг январь—сентябрь ойларида 629,1 миллион сўм кўпайиб, 6,8 миллиард сўмга етди. Бундан ташқари 106,9 миллион сўмлик сертификат сотилган.

Халқ истеъмол моллари (спиртли ичимликлар нархини қўшиб ҳисоблаганда) 8,9 миллиард сўмлик (чакана нархларда) ишлаб чиқарилган, бу эса ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 1 миллиард сўмлик ёки 12,7 фоиз кўпдир.

Озиқ-овқат саноатининг бир қатор озиқ-овқат корхоналарида айрим маҳсулот турларини ишлаб чиқариш планлари ва уларни чиқариш 1988 йилдаги ҳақиқий даражадан паст бўлган, шунинг учун ҳам ана шу маҳсулотларга талаб планлар бажарилган бўлишига қарамай, қондирилмаяпти.

Ўтган йилнинг шу давридагига нисабатан Андижон, Бухоро, Наманган, Тошкент ва Бекобод гўшт комбинатлари гўшт ишлаб чиқаришни қисқартишган, Когон, Қарши, Денов, Гулистон ва бошқа ёғ-мой экстрацияси заводларида ўсимлик мойи ишлаб чиқариш камайган. Тошкент ёғ-мой комбинати маргарин маҳсулотлари ишлаб чиқаришни камайтирган.

Ноозиқ-овқат халқ истеъмол моллари 4,7 миллиард сўмлик ишлаб чиқарилган. Бу ўтган йилнинг январь—сентябрь ойларига нисбатан 438 миллион сўмлик (чакана нархларда), ёки 10 фоиз кўпдир. Корхоналар январь-сентябрь ойларига қабул қилган планлар 102,6 фоиз бажарилган, пландан ташқари 121 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилган.

Енгил саноат моллари 3,2 миллиард сўмлик (чакана нархларда) ишлаб чиқарилган, бу ўтган йилнинг январь—сентябрь ойларига нисбатан 9 фоиз кўп. Уларни ишлаб чиқаришнинг ўсиши 275 миллион сўмни ташкил этди. Асосий турлари бўйича январь—сентябрь ойлари топшириқлари ип газламалардан ташқари бажарилган. Енгил саноат 11 та ишлаб чиқариш бирлашмаси ва корхонаси (16 фоизи) маҳсулот етказиб бериш шартномавий мажбуриятларини бузган, натижада 29 миллион сўмлик товар етказиб берилмаган. Жиззах ип йигириш фабрикасида, Қорақалпоғистон ва Андижон ип газлама ишлаб чиқариш бирлашмасида шартнома мажбуриятларини бажариш даражаси умуман министрликдагига нисбатан паст бўлган.

Кооператив савдосида чакана товар обороти тўққиз ойда 12,1 миллиард сўмни ташкил этган ва ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 8,1 процент ўсган. Товар обороти ўсишининг тахминан учдан бир қисми спиртли ичимликлар сотилиши (353,2 миллион сўм ёки 51 фоиз кўпайган) ҳисобига таъминланган. Товар обороти плани 102 процент бажарилган, аҳолига пландан ташқари 237 миллион сўмлик мол сотилган. Сурхондарё областидан ташқари барча областлар ва Тошкент шаҳри планни бажаришган.

Совун ва синтетик ювиш воситалари ишлаб чиқариш ва савдо ташкилотларига етказиб бериш ўсганлигига қарамай, уларга талаб ҳамда савдода бу маҳсулотларни сотишда узилишлар сусаймаяпти.

Республиканинг кўпгина регионларида аҳолини энг муҳим озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаш ёмонлашган. Масалан ўтган йилнинг январь—сентябрь ойларига нисбатан 5—9 областда гўшт конрсервалари балиқ, сельд балиғи, пишлоқ, туз, шакар-қанд, қандолатчилик маҳсулотлари, алкоголсиз ичимликлар сотиш қисқарган.

Аҳолининг картошка ва мева-сабзавот маҳсулотларига талаби қондирилмаяпти.

Ўтган йилнинг январь-сентябрь ойларига нисбатан колхоз бозорларидаги нархлар 5 фоиз, шу жумладан гўшт 3 фоиз, картошка 4 фоиз, сабзавот 8 фоиз, ҳўл мева 10 фоиз қимматлашган.

Аҳолининг пул даромадлари ўсганлиги натижасида кийим-кечак, рўзғор техникаси ва аппаратлари, бинокорлик материалларига харидорлар талаби ошмоқда. Бироқ, мазкур молларни сотиш кўпаяётганлигига қарамай, аҳолининг буларга бўлган талаби тўла даражада қондирилмаяпти. Моллар тақчиллиги доираси кенгайди, ўқувчи дафтарлари ва бошқа ўқув қуроллари, спорт кийими ва пойабзал, тамаки маҳсулотлари, писка, атир-упа — пардоз буюмлари, заргарлик буюмлари ва бошқа маҳсулотлар тақчил моллар қаторига кириб қолди.

Деярли ҳамма жойларда рўзғор техникаси ва аппаратлари, транспорт воситалари савдоси ниҳоятда тақчиллик шароитида ўтмоқда.

Ёғоч-тахта ва бинокорлик материаллари савдосидаги аҳвол яхшиланмади. Шифер, оқ бўёқ, эмаль, сув-эмульсияли бўёқ, сопол плитка, иморатбоп ёғоч, тахта, цемент, ванналар, сув, газ ўтказувчи қувурлар, фанера, ёғоч-толали ва ёғоч қипиғидан тайёрланган плиталар, линолеум, гулқоғозлар ва бошқа материаллар харид қилиш муаммоси илгаригидек ўткир бўлиб қолмоқда.

Республиканинг айрим саноат корхоналари ҳамон сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқармоқда.

Аҳолига 1,5 миллиард сўмлик пулли хизмат кўрсатилган, бу эса ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 135 миллион сўм кўпдир. Пулли хизматларнинг умумий ҳажмидан 32 миллион сўми (2 фоизи) аҳолига ёғоч-тахта, бинокорлик материаллари, ишлаб чиқариш чиқитлари ва некондиция материалларни сотишдан тушган.

Аҳолига маиший хизмат кўрсатишга ихтисослашган корхоналар ва ташкилотлар тўққиз ой мобайнида 405,1 миллион сўмлик хизмат кўрсатган, бу эса ўтган йилнинг шу даврдагига нисбатан 7,4 фоиз кўпдир. Аҳолига мазкур хизматларни кўрсатиш плани 101,8 фоиз бажарилган. Шу билан бирга аҳолининг квартиралар (уй-жойлар)ни ремонт қилиш ва қуриш, шахсий автомобил транспорти воситалари, теле-радио аппаратураларни ремонт қилиш ва уларга техникавий хизмат кўрсатиш ҳамда бошқа хизматларга бўлган талаби қондирилмаган.

Республикада давлат маблағлари ҳисобидан умумий саҳни 2 миллион квадрат метр бўлган 28,9 минг квартира қуриб берилди, бу эса ўтган йилнинг шу даврдагига нисбатан 10 фоиз камдир. Йиллик план тўққиз ой мобайнида 60 фоиз бажарилган. Наманган, Самарқанд, Сирдарё, Фарғона областларида ва Тошкентда уй-жойларни қуришдаги аҳвол кўнгилдагидек эмас.

Тўққиз ой мобайнида 122,4 минг ўқувчига мўлжалланган умумий таълим мактаблари, 2,7 минг ўринли ҳунар-техника ўқув юртлари, 23,5 минг ўринли мактабгача тарбия муассасалари, 2,3 минг ўринли касалхоналар, бир сменада 6,7 минг беморни қабул қиладиган поликлиникалар ва 6,1 минг ўринли клублар ва маданият уйлари фойдаланишга топширилган.

Мактаблар қурилиши йиллик топшириғининг бажарилиш даражаси 72 фоизни, ижтимоий соҳадаги бошқа объектлар — 28-56 фоизни ташкил этган. Ўтган йилнинг январь-сентябрь ойларига нисбатан умумий таълим мактаблари 19 фоиз, ҳунар-техника билим юртлари 49 фоиз кам фойдаланишга топширилган.

Бухоро, Қашқадарё, Сирдарё, Самарқанд областларида ижтимоий-маданий объектларни фойдаланишга топширишда айниқса қониқарсиз аҳвол вужудга келган.

4,6 миллон ўқувчи учун кундузги ва кечки (сменали) умумий таълим мактабларида машғулотлар бошланди. 0,5 миллион бола 1-синфларга борди, уларнинг учдан бир қимидан кўпроғи олти ёшдаги болалардир. Ҳар уч ўқувчидан бири иккинчи ва учинчи сменада ўқитилмоқда.

Ўрта махсус ўқув юртларида таълим олаётганлар — 278 мингдан ортиқ ўқувчини, олий ўқув юртлари студентлари — 323 минг кишини ташкил этади.

1 сентябргача 460 та кундузги ҳунар-техника билим юртларига 92 мингдан ортиқ йигит ва қиз (планнинг 65 фоизи) қабул қилинди, улар халқ хўжалигининг барча тармоқларида ишлаш учун зарур касбларни ўрганадилар.

Йил бошидан буён республикада 59 минг жиноят ёки ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 18 фоиз кўп жиноят рўйхатга олинган. Рўйхатга олинган ҳар саккиз жиноятдан бири оғир жиноятдир. Оғир жиноятлар 38 фоизни ташкил этди.

Жиноятчилик деярли ҳамма жойда ўсган, лекин айниқса Хоразм ва Фарғона областларида 43 фоиз, Қашқадарё ва Самарқанд областларида 40 фоиз кўпайган.

Талончилик 70 фоиз ва босқинчилик 68 фоиз ўсган, 1929 марта талончилик ва 671 марта босқинчилик рўйхатга олинган. Гражданларнинг шахсий мулкини ўғирлаш 44 фоиз, шу жумладан квартираларда ўғирлик 33 фоиз кўпайган. Давлат ёки жамоат мулкини ўғирлаш (майда ўғирликсиз) йўли билан 3,5 минг марта талон-тарож қилингани рўйхатга олинган, бу эса ўтган йилнинг шу давридагига нисабатан 43 фоиз кўпдир.

749 марта қасддан ўлдириш ва ўлдиришга тажовуз қилинган, 818 марта қасддан оғир жароҳат етказилган, 421 марта номусига тегиш ва номусига тегишга уриниш содир бўлган, бу эса ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан қасддан ўлдириш ва ўлдиришга тажовуз 41 фоиз, қасддан оғир жароҳат етказиш 48 фоиз ҳамда номусига тегиш ва номусига тегишга уриниш 25 фоиз кўпайган.

Балоғатга етмаганлар томонидан ҳамда уларнинг иштирокида 2,8 минг жиноят қилинган (17 фоиз кўпайган; илгари ҳам жиноят қилган шахслар 4,1 минг (20 фоиз кўп); спиртли ичимликлар ичиб маст бўлган шахслар — 4,6 минг (36 фоиз кўп) жиноят қилишган. 3,5 мингта группа бўлиб жиноят қилиш қайд этилган, бу эса ўтган йилнинг шу даврдагига нисбатан 34 фоиз кўпдир.

Атмосфера ҳавосига зарарли моддаларни чиқариб ташлаш ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 39,6 минг тонна ёки 4 фоиз камайган. Шу билан бирга 236 корхонада зарарли чиқитларни ҳавога чиқариб юбориш 60 минг тоннадан зиёдроқ кўпайган.

Республиканинг кўпгина регионларида сув омборларининг асосан қишлоқ хўжалик экинзорларини ювиш натижасида хлор органик пестицидлари билан анча булғаниши ҳоллари бўлган. Амударёнинг Қизил Жар қишлоғи яқинидаги қисмида, Сирдарёда, шунингдек Каттақўрғон ва Чимқўрғон сув омборларида пестицидлар ниҳоятда кўп бўлгани қайд этилган.

Фан ва техника тараққиёти юзасидан 1989 йилги давлат буюртмаси январь-сентябрь ойларида 73 фоиз бажарилган.

Саноатда ишлаб чиқаришнинг техника даражасини янада ошириш мақсадида 147 та механизациялашган поток ва автомат линиялари, 938 та комплекс-механизациялашган ва автоматлашган ускуна ўрнатилган, 24 та саноат роботи, 104 та металл кесувчи дастгоҳ жорий этилган.

Машина-ускуналарнинг 89 та янги турини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди.

Машинасозлик комплекси бутун маҳсулоти ҳажмида янгиланган маҳсулотларнинг салмоғи 1988 йил январь-сентябрь ойларидаги 5,7 фоиз ўрнига 7 фоизга етган. Химия машинасозлиги министрлиги корхоналарида маҳсулот бошқа министрликлардагига нисбатан ўрта ҳисобда тезроқ (22,4 фоиз) янгиланган.

Машинасозлик комплекси министрликларида 0,2 фоиздан 6,2 фоизгача лойиҳа-конструкторлик ишлари сифат жиҳатдан янги имкониятларни, янгиликларни ишлаб чиқиш муддатларини қисқартиришни таъминловчи автоматлаштирилган лойиҳалаш системасидан фойдаланилиб бажарилган.

Ишлаб турган корхоналарни техника билан қайта жиҳозлаш ва реконструкциялаш учун 870 миллион сўм капитал маблағи, шу жумладан машинасозлик комплексида 80,3 миллион сўм ишлатилган. Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан мазкур мақсад учун сарфланган капитал маблағнинг умумий ҳажми 9 фоиз қисқарган. Капитал маблағ умумий ҳажмининг 53 фоизини корхона ва ташкилотларнинг ўз маблағлари ташкил этади.

Ёқилғи-энергетика комплексида қатламлардан нефть олишни кўпайтиришнинг замонавий термик, физикавий-химиявий усулларидан фойдаланиб нефть қазиб олиш умумий ҳажми камлигича қолмоқда.

Химия-ўрмон комплексида химиявий тола ва иплар ишлаб чиқариш ҳажмидаги синтетик толалар ва иплар салмоғи камайиб кетган.

Қурилиш комплексида ресурсни тежовчи «қуруқ» усул билан клинкердан олинадиган цемент салмоғи 43,5 фоизга тенг бўлди (1988 йилнинг январь-сентябрь ойларида 39,1 фоиз бўлган).

Энг муҳим материаллар ва ёқилғи-энергетика ресурсларини тежаш топшириқлари бажарилди. Шу билан бирга бир қанча министрликлар ва идораларнинг корхоналари ҳамда ташкилотлари ресурсларни сарфлаш нормаларида бир йиллик лимитда кўзда тутилган тежаш миқдорини тўла амалга оширмаганлар, айрим корхоналарда эса нормадан кўп сарфлашга йўл қўйганлар.

Материал ресурслар нобуд бўлиши камаймаяпти. Халқ хўжалигида тўққиз ой мобайнида 3,8 минг тонна қозон-печка ёқилғиси (шартли ёқилғига айлантириб ҳисоблаганда) ортиқча сарфлаб юборилган; Ўзбекистон ССР Министрлар Совети корхоналари ана шу давр мобайнида машинасозлик ва металлга ишлов беришда 316 тонна қора металлар прокатини, 51 тонна пўлат қуймасини ортиқча сарфлашга йўл қўйганлар.

Саноат корхоналарида ўтган давр мобайнида 3 миллион гигакалориядан ортиқ иссиқлик ва 92 минг тоннадан ортиқ (шартли ёқилғига айлантириб ҳисоблаганда) иккиламчи ресурслар ёнилғиси кўп сарфланган.

Давлат буюртмаларига мувофиқ ва истеъмолчилар билан бевосита алоқалар юзасидан маҳсулот етказиб бериш шартномавий мажбуриятлари 1988 йилнинг январь-сентябрь ойларидаги 98,5 фоиз ўрнига 98,8 фоиз бажарилган. Корхона ва бирлашмаларнинг 19 фоизи шартнома интизомларини бузган, улар истеъмолчиларга 177 миллион сўмлик маҳсулотни кам етказиб беришган.

Учинчи кварталда мол етказиб берувчи корхоналарнинг шартнома интизоми сезиларли равишда бўшашиб кетган, ана шу давр мобайнида кам етказиб берилган маҳсулот салмоғи йил бошидан буён истеъмолчиларга кам етказиб берилган маҳсулот умумий ҳажмининг 42 фоизини ташкил этган.

Химия-ўрмон комплекси корхоналари (шартнома мажбуриятлари 97,7 фоиз бажарилган) 37,3 миллион сўмлик маҳсулот кам етказиб берилган, агросаноат комплексида (шартнома мажбуриятлари — 99,4 фоиз бажарилган ва 31,9 миллион сўмлик маҳсулот кам етказиб берилган) мажбуриятларини уддалай олишмади. Химия-ўрмон комплекси корхоналарининг 33 фоизи ва агросаноат комплекси корхоналарининг 11 фоизи мажбуриятларни уддаламади. Тошкент (97,7 фоиз), Андижон (98,1 фоиз) областларининг ва Қорақалпоғистон АССРнинг (98,3 фоиз) саноатида шартномавий мажбуриятларни бажариш даражаси паст.

1988 йилнинг тўққиз ойига нисбатан саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш 5,4 фоиз, ўртача бир кунлик ишлаб чиқариш 5,8 фоиз ошган. Ишлаб чиқариш воситаларини («А» группаси маҳсулотлари) ишлаб чиқариш 4,8 фоиз, истеъмол моллари («Б» группаси маҳсулотлари) ишлаб чиқариш 7,2 фоиз кўпайди.

Тўққиз ой мобайнида меҳнат унумдорлиги 4,9 фоиз ошди. Саноат маҳсулотларининг бутун кўпайишига меҳнат унумдорлигини ошириш эвазига эришилди.

Савдо-таъминот ташкилотлари тўққиз ой мобайнида улгуржи савдо тартибида 976,4 миллион сўмлик ишлаб чиқариш-техника маҳсулотларини ва саноат корхоналарининг эркин савдоси тартибида 461,1 миллион сўмлик маҳсулотни реализация қилди.

Янги қувватларни ўзлаштириш яхшиланмади. Текшириш маълумотларига кўра, кейинги икки йил мобайнида ишга туширилган ва реконструкция қилинган қувватларнинг ишлатилиш ўртача даражаси 63 фоизни ташкил этди. 1988 йилда ишга туширилган айрим ишлаб чиқаришларда маҳсулот чиқарилмади.

Турдош ишлаб чиқаришларнинг ишга туширилишида номутаносиблик, янги объектларни уларни хом ашё, кадрлар, социал-маданий объектлар билан таъминламай туриб, қуриш кўп жиҳатдан ана шундай аҳволга сабаб бўлди. Кўқондаги бинокорлик материаллари комбинатида (1988 йилнинг декабрида қувватлар ишга туширилган эди) йиғма темир-бетон чиқарилмагани қувватлар баравар ишга туширилмаганлигининг оқибатидир, худди ана шу сабаб билан Ангрен кўмир разрезининг (1989 йил январида ишга туширилган) янги қувватларида кўмир қазиб чиқарилмаган.

Қувватлардан қониқарсиз фойдаланиш натижасида текширилган объектлардагина тўққиз ой мобайнида қарийб 155 миллион сўмлик маҳсулот кам ишлаб чиқарилган.

Корхоналар машинасозлик маҳсулотлари кўпгина турлари бўйича январь-сентябрь ойларига қабул қилган планларни уддалай олмадилар. Шу даврда маҳсулотнинг амалда ишлаб чиқарилгани ишқорли аккумуляторлар, экскаваторлар пландагидан 40 фоиз ва ундан ҳам пастроқ бўлган; компрессор ва электр моторлар — 8 фоиз, химия ускуналари ва кўприкли электр кранлари 5—6 фоиз кам чиқарилган. Натижада йиллик планларни бажаришда жуда катта қолоқликка йўл қўйилган.

Маҳсулотларнинг бир қанча турларини ишлаб чиқариш ўтган йилнинг шу даврида эришилган даражадан анча қисқаришига йўл қўйилган.

Пахта териш машиналарини ишлаб чиқариш 25 фоиз, трактор культиваторлари — 16 фоиз, приборлар ва автоматлаштириш воситалари — 9 фоиз камайган.

Белгиланган топшириқларга мувофиқ енгил саноат, агросаноат комплексининг қайта ишловчи тармоқлари учун технология ускуналари ишлаб чиқарилган.

Химия-ўрмон комплекси корхоналари топшириқ бажарилишини таъминламаганлар ва ўтган йилнинг шу даврига нисбатан минерал ўғит, олтингугурт кислотаси, синтетик аммиак, пластмасса ва синтетик смола, резина пойабзал ишлаб чиқаришни камайтирганлар.

Комплекснинг бир қанча корхоналарида экология муҳити ёмонлашганлиги муносабати билан раҳбар органлар қарорига кўра, айрим ишлаб чиқаришларда маҳсулот чиқаришнинг тўхтатилиши ўз таъсирини кўрсатмоқда.

Қурилиш комплекси саноати корхоналарида йил бошидан бинокорлик материаллари — шифер, ғишт, йиғма темир-бетон, сайқал берилган сопол кошинлар ишлаб чиқаришда вужудга келган қарз учинчи кварталда ошган.

Шу йилнинг тўққиз ойи мобайнида 3 миллиард сўмлик озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқарилган, бу эса ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 94 миллион сўмлик ёки 3,2 фоиз кўпдир.

Сурхондарё областидан ташқари барча областлар корхоналари қабул қилган озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқариш тўққиз ойлик планини бажардилар. Шу билан бирга озиқ-овқат маҳсулотлари амалда йиллик фондида иш вақтининг тўққиз ойлик фонди салмоғида 75,3 фоиз қилиб белгиланган бир пайтда йиллик планнинг 73,3 фоизи миқдорида ишлаб чиқилган. Бу 81 миллион сўмга тенгдир.

Агросаноат комплексининг қишлоқ хўжалик корхоналари қишлоқ хўжалик экинларини йиғиб-териб олишни, ем-хашак тайёрлашни, шудгор қилиш ва қишки экинларни экишни давом эттирмоқдалар.

2 октябрга қадар бўлган маълумотга кўра, бошоқли экинлар йиғиштириб бўлинган, донга топшириладиган шоли ва маккажўхори ўрим-йиғими давом этмоқда.

2 октябрга қадар 706,5 минг гектар майдондан донли экинлар ўриб олинди, 1131,0 минг тонна дон дастлабки қабул қилинган вазнда янчилди.

9780 гектар майдондаги (экин майдонининг қарийб 39 фоизидан) картошка йиғиштириб олиниши керак. Қорақалпоғистон АССРда картошка кавлаб олиш суръатлари паст бўлиб, у ерда экилган майдонларнинг 12 фоизидан, Хоразм областида — 30, Самарқанд областида — 48 фоиз майдондан картошка кавлаб олинган.

Республиканинг колхозлари, совхоз ва хўжаликлараро корхоналарида экин майдонларининг атиги 58 фоизидан сабзавот йиғиштириб олинган. Қорақалпоғистон АССР, Бухоро, Қашқадарё, Самарқанд, Фарғона ва Хоразм областлари хўжаликлари сабзавот йиғиштириб олишда орқада қолмоқдалар.

96,3 минг гектар майдон, ёки ўтган йилдагига нисбатан 80,4 минг гектар кам майдон шудгор қилинган. Қишки экинлар 61,3 минг гектар майдонга экилган, бу эса ўтган йилдагидан 20 минг гектар камдир.

2 октябрга қадар 441 минг тонна пахта толаси харид қилинган, бу эса ўтган йилдагидан 351 минг тонна ёки 44 фоиз камдир. 12,7 минг тонна ингичка толали пахта толаси харид қилинган. Бу ўтган йилнинг шу даврида қабул қилинган пахта толасининг 17,5 фоизини ташкил этади.

Дон харид қилиш давлат буюртмаси 9 октябрга қадар 52,4 фоиз бажарилган. Қорақалпоғистон АССРда ҳамда Андижон ва Наманган областларидан ташқари барча областларда дон харид қилиш камайган. 9 октябрга қадар 138 минг тонна картошка харид қилинган. Бу ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 8 фоиз камдир. Қорақалпоғистон АССР хўжаликларида картошка харид қилиш даражаси энг паст (умумий харид ҳажмидан 4,9 фоиз) бўлган. Сабзавот жами 167,9 минг тонна харид қилинган. Бу эса умумий харид ҳажмининг 81 фоизини ташкил этади. Республикада ҳам, Андижон, Сурхондарё, Сирдарё ва Фарғона областларидан ташқари барча областларда ҳам сабзавот харид қилиш камайган.

Янги узилган мева ва резавор мевалар 177,8 минг тоннани ташкил этган, бу эса белгиланган харид ҳажмининг ярмидан ҳам камдир, янги узум — 254,0 минг тонна харид қилинган, бу эса умумий харид ҳажмининг 45,5 фоизини ташкил этади.

Колхозлар, совхозлар ва хўжаликлараро корхоналарда тўққиз ой мобайнида 277,6 минг тонна (тирик вазнда) гўшт етиштирилган. Бу эса ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 6 фоиз кўпдир. Сут 780,2 минг тонна (4 фоиз кўп), 1260 миллион дона тухум (3 фоиз кўп) етиштирилган. Жун тайёрлаш 1988 йил январь-сентябрь ойларига нисбатан 7 фоиз қисқариб, 7,8 минг тоннани ташкил этган. Сигирлар маҳсулдорлиги ошган.

Ўтган йилга нисбатан Андижон ва Тошкент областларида чорва ва парранда харид қилиш, Қорақалпоғистон АССР ҳамда Бухоро, Наманган, Сурхондарё ва Фарғона областларидан ташқари барча областларда тухум харид қилиш камайди.

Қорақалпоғистон АССРда ва Андижон, Қашқадарё, Наманган ҳамда Тошкент областидан ташқари барча областларда қорамоллар сони камайишига; Андижон, Қашқадарё, Самарқанд, Сурхондарё областлари ва Қорақалпоғистон АССРдан ташқари кўпгина областларда қўй ва эчкилар туёғи камайишига йўл қўйилди.

Республиканинг колхозлари, давлат хўжаликлари ва хўжаликлараро корхоналарида октябрь ойи бошларига қадар 1891,4 минг тонна ёки ҳар бир бош молга 9,9 центнер озуқа бирлиги тайёрланди. Бу ўтган йилнинг шу даврида тайёрланганига нисбатан камдир (жами 2441,4 минг тонна; ҳар бир бош молга 13 центнер озуқа бирлиги тайёрланган эди). Қорақалпоғистон АССРда, шунингдек барча областларда ем-хашак билан таъминланиш камайди.

Бухоро, Самарқанд ва Фарғона областлари хўжаликларида ем-хашак билан таъминланишдаги аҳвол айниқса кескиндир.

Агросаноат комплексига 7 мингтадан ортиқ трактор плуги, 9 мингтадан кўпроқ трактор культиватори, 1 мингтага яқин дон комбайни, 2,5 мингта пахта териш машинаси, 1,7 мингта трактор косилкаси, салкам 0,9 мингта пресс-подборщик, 0,2 мингта маккажўхори йиғиштириб оладиган комбайн етказиб берилди. Бироқ қишлоқ хўжалиги машиналарининг кўпгина турларини етказиб бериш юзасидан шартнома мажбуриятлари бажарилмади.

Қишлоқ хўжалигига шартномавий мажбуриятлар асосида 1040,2 минг тонна минерал ўғит (тўйимли моддаларни 100 фоизга айлантириб ҳисоблаганда) етказиб берилди, бу эса ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 51,6 минг тонна камдир.

Агросаноат комплексини, жумладан қишлоқ хўжалигини ишлаб чиқариш воситалари билан таъминловчи тармоқларни ривожлантиришга пул билан таъминлашнинг барча манбалари ҳисобидан 2,1 миллиард сўм капитал маблағ ёки йиллик лимитнинг 67 фоизи сарфланди.

Гўшт ва тухум етиштириладиган паррандачилик фабрикалари, қорамол ва парранда боқиладиган чорвачилик бинолари, картошка, сабзавот ва мева омборлари қурилиб, ишга туширилди. Ички хўжалик аҳамиятига молик 50,3 километр узунликдаги асфальтланган автомобиль йўллари фойдаланишга топширилди.

Маҳсулотни қайта ишловчи тармоқларга 106,5 миллион сўм капитал маблағ сарфланди. Давлат буюртмасига кўра тўққиз ойда 12 та объектни ишга тушириш кўзда тутилган эди, амалда эса 7 та объект ишга туширилди.

Гўшт, қаймоғи олинмаган сутнинг ўрнини босадиган маҳсулот, мева ва сабзавот консервалари тайёрланадиган қувватлар кўпайтирилди. Тегирмон корхонаси, дон омбори ва бошқа корхоналар ишга туширилди.

1989 йилда объектларни ишга тушириш программаси барбод бўлиш хавфи бор, ишлаб чиқариш қувватларини ишга тушириш юзасидан тўққиз ойга белгиланган давлат буюртмаси бажарилмади. Давлат буюртмасига киритилган 6 тагина объект фойдаланиш учун қабул қилинди. Йил охиригача 21 та объект ишга туширилишини таъминлаш зарур, бу эса йиллик топшириқнинг 78 фоизини ташкил этади.

Капитал қурилишдаги хўжалик механизми пудрат ташкилотларини ва инвестиция жараёни бошқа қатнашчиларини пировард натижаларга — қувватлар ва объектларни ишга туширишга зарур даражада сафарбар этмади. Ўзбекистон ССР монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлигидан ташқари барча асосий қурилиш министрликлари ва идораларининг ишга тушириладиган объектларда белгиланган топшириқларни уддалай олмадилар. Тўққиз ой ичида ана шундай объектлардаги қурилиш-монтаж ишларининг бажарилмаган ҳажми 122,6 миллион сўмни ёки планни 6 фоизини ташкил этди.

Қурилиш ишлаб чиқариш базасининг ривожланиши орқада қолмоқда. Энг янги бинокорлик материалларини ишлаб чиқарадиган қувватларни ишга тушириш топшириқлари бажарилмаяпти. Тўққиз ой давомида ана шундай материалларнинг 5 хил турини ишлаб чиқарадиган қувватлар ишга туширилди. 1989 йилга эса 7 хил шундай бинокорлик материали ишлаб чиқариш қувватларини ишга тушириш белгиланган эди.

Давлат марказлаштирилган капитал маблағлари ҳамда корхоналар ва ташкилотлар фондлари маблағлари ҳисобидан ишга туширилган асосий фондлар 2,9 миллиард сўмни ёки йиллик топшириқнинг 47 фоизини (корхоналар ҳамда ташкилотлар планлари ҳажмига кўра) ташкил этди. Ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан фондларни ишга тушириш 332 миллион сўмлик ёки 10 фоиз қисқарди.

Қолган уч ойда давлат буюртмасини бажариш учун бу йил фойдаланишга топшириладиган иссиқлик электр станциялари, кўмир қазиб чиқариш қувватлари, газни комплекс қайта ишловчи, қора металл прокати, пойабзал, мебель ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқарувчи қувватларни тўла ишга туширишни таъминлаш зарур.

Корхоналар фондлари маблағи ҳажми 835 миллион сўм кўпайтирилганлиги ва марказлаштирилган капитал маблағлар ҳажми 1,2 миллиард сўм қисқартирилганлиги муносабати билан давлат инвестициясининг умумий ҳажми атиги 353 миллион сўм камайди.

Январь-сентябрь ойларида марказлаштирилган давлат капитал маблағларидан 2,4 миллиард сўм ёки йиллик лимитнинг 65 фоизи ўзлаштирилган. Корхона ва ташкилотлар капитал қурилиш учун ўз маблағларидан 1,4 миллиард сўм сарфладилар, халқ хўжалигида давлат капитал маблағлари умумий ҳажмида уларнинг ҳиссаси 36 фоизни, шу жумладан, ёқилғи-энергетика комплексида — 33, машинасозликда — 60, металлургия комплексида — 72, химия-ўрмон комплексида — 82 фоизни ташкил этди.

1989 йилнинг январь-сентябрь ойларида юк жўнатиш топшириғини автомобиль транспорти 101,5 фоиз, темир йўл транспорти 99,7 фоиз, авиация транспорти — 98,3 фоиз бажарган.

Умумий фойдаланиладиган транспорт барча турларининг пассажир обороти 0,7 фоиз камайган ва 26,2 миллиард пассажир-километрни ташкил этган.

Темирйўл транспорти аҳолининг юк ва пассажир ташиш талабларини қондирмаяпти.

Алоқа корхоналари 1989 йилнинг тўққиз ойи мобайнида аҳолига 78,5 миллион сўмлик хизмат кўрсатган. Бу эса 1988 йилнинг шу даврдагига нисбатан 13,8 фоиз кўпдир. План 105,5 фоиз бажарилган.

Почта алоқаси почта жўнатмалари ва юбориладиган пулнинг асралишини тўла таъминламаяпти, хатларни ўз вақтида етказиб бермаслик ҳоллари ҳам бор.

1989 йилнинг 1 октябригача республикада ташқи иқтисодий алоқаларда қатнашувчи корхоналар 200 дан ошиб кетган, шулардан ташқи бозорга мустақил чиқадиганлари қарийб 50 корхонани, қолганлари иттифоқ воситачи ташкилотлар орқали иш кўрадиган корхоналарни ташкил этади.

Тўққиз ой мобайнида экспортга маҳсулот етказиб бериш ҳажми ички нархларда 928 миллион сўмни ташкил этди. Бу эса ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 16 фоиз кўп. Экспорт учун маҳсулот етказиб бериш шартномавий мажбуриятлари январь-сентябрь ойларида 100,9 фоиз бажарилган. Эркин муомалада бўладиган валютага 44 миллион сўмлик товар экспорт қилинган. Бу эса ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 68 фоиз кўпдир.

Экспорт қилиш учун машина ва ускуналарни етказиб бериш 99,6 фоиз, хом ашё, материаллар ва халқ истеъмол моллари етказиб бериш — 101 фоиз бажарилган.

1989 йилнинг 1 октябрига келиб 6 хорижий мамлакатнинг, шу жумладан икки социалистик, уч капиталистик, битта ривожланаётган мамлакат фирма ва ташкилотлари иштирокида 7 та қўшма корхона рўйхатга олинган.

(ЎзТАГ).

КАДРЛАР ЎҚУВИ

Тошкент вилояти комитети партия, совет ва мафкура кадрлари малакасини ошириш вилоятлараро курсида шаҳар ва ноҳия партия комитетларининг мафкура бўлимлари инструкторлари ўқуви тугади.

Машғулотда КПСС XXVII съезди, XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси қарорлари асосида партиявий ишларни қайта қуришнинг долзарб масалалари, сиёсий системани тубдан ислоҳ қилишнинг йўллари, социализмнинг ленинча концепцияси назарий асослари, иқтисодий ислоҳотни чуқурлаштириш вазифалари ўрганилди.

«Ягона сиёсий кунларни ўтказиш тажрибаси ва лекция тарғиботини такомиллаштириш», «Ижтимоий ҳаётни мафкуравий янгилаш: якунлар, муаммолар, зиддиятлар», «Социализм: назария ва воқелик» мавзуларида баҳслар, мулоқотлар бўлиб ўтди. Миллатлараро муносабатлар ва КПСС Марказий Комитетининг ҳаракат дастури муаммоларига бағишлаб, «Меҳнаткашларнинг жамоатчилик уюшмалари фаолиятига партиявий таъсир кўрсатиш», «Жаҳон мамлакатларидаги сиёсий партиялар, уларнинг турлари ва фаолият услублари» мавзуларида давра суҳбатлари ташкил қилинди.

Тингловчилар билан «Партия ходимининг шахсий — ишчанлик хислатларини шакллантириш» ҳақида амалий ўйин ўтказилди. Чирчиқ шаҳар партия комитетида бўлиб ўтган амалий машғулотлар пайтида инструкторлар халқ таълими, соғлиқни сақлаш, маданият муассасаларида бўлдилар. Шаҳар партия комитетининг котиби О. М. Петренко билан мафкуравий ишни такомиллаштириш ҳақида суҳбат бўлиб ўтди.

Машғулотларнинг бир куни Тошкент вилояти партия комитетининг сиёсий маориф уйида ўтказилди. Бу ерда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг, Тошкент вилояти ва шаҳар партия комитетлари масъул ходимларининг чиқишлари бўлди.

Илмий атеизм уйида эса тингловчилар музей экспозициялари билан танишдилар, «Ислом ва маданий мерос» ҳужжатли фильмни муҳокама қилишда қатнашдилар.

Тингловчилар ҳузурида Ўзбекистон ССР Халқ таълими министрининг ўринбосари С. Г. Махненко, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг инструктори Н. Г. Яковенко, Тошкент вилояти партия комитети Сиёсий маориф уйининг мудири Р. П. Расулов, Тошкент шаҳар партия комитети мафкура бўлими мудири Х. М. Абдураимов, Тошкент вилояти партия комитетининг лекторлари, Тошкент олий партия мактабининг ўқитувчилари суҳбатлар ўтказдилар.

О. РАСУЛОВ.

Р — 04391 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг

• БУГУН—СОВЕТ МИЛИЦИЯСИ КУНИ •

ЖИНОЯТ, МУАММО, ЕЧИМ

Тошкент вилояти Ички ишлар бошқармаси бошлиғи, милиция генерал майори Р. Р. САИТБОЕВ билан суҳбат

— РЕНАТ Раҳимжонович, бугун, милиция кунида, илгариги йилларда анъана бўлгани каби милициянинг жасорати, у қанча жиноятчини тутганлиги каби ҳисоботнамо мадҳиябозликдан воз кечиб, жиноятлар кўпаяётганининг сабаблари ва жиноятнинг олдини олиш йўл-йўриқлари ҳақида суҳбатлашсак, нима дейсиз?

— Маъқул гап. Бундай суҳбат Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг Тошкент шаҳрида жамоат интизоми ва тартибни мустаҳкамлаш чоралари ҳақидаги ва Ўзбекистон Олий Советининг республикада ижтимоий-сиёсий аҳволни барқарорлаштириш чоралари тўғрисидаги қарорларини бажариш тадбирларига ҳам мос келади.

Айтиш мумкинки, юқоридаги икки қарор тартиб-интизомни мустаҳкамлаш ва кўп жиноятларнинг олдини олишда жуда катта фойда келтиради. Хусусан, Олий Советнинг қарорида ички ишлар ходимларининг ҳаракат программалари аниқ—равшан кўрсатиб берилган дейиш мумкин. Ҳозиргача эса тартиббузарликка қарши курашнинг жиддийроқ усулини фақат экрандаги чет эл полициячиларида кўрар эдик. Мени тўғри тушунинг, милицияга бу ва бошқа шу каби «имтиёз»ларнинг берилишини мен одамларни жабрлаш имконияти сифатида чапак чалиб кутиб олаяпман деган гап эмас, балки, ҳозирги вазият тақозо этаётган муҳим тадбир сифатида қўллаб-қувватлаяпман. Ҳолбуки, пойтахт вилояти милицияси безорига қарши курашни кейинги пайтда анча кучайтирди. Месхети турклари бизнинг вилоятимизда Фарғонадагидек бирнеча баробар кўп бўлишига қарамай, оммавий безориликлар бу томонларга ёйилмаганида милициянинг салмоқли хизмати бор десам, мақтанчоқликка йўйманг.

— Гап оммавий юришлар, митинглар ҳақида борар экан, бунинг ортида «Бирлик» норасмий жамияти турганн ҳаммага маълум. Сизнинг ҳам граждан сифатида, ҳам вилоят милициясининг раҳбари сифатида бу ташкилотга муносабатингиз?

— Ўзбекистонда яшовчи совет гражданн сифатида мен улар олға сураётган кўп масалаларни тўғри деб биламан, бу масалалар жумҳурият партия ва ҳукуматида ҳам ўрганилаяпти. Бироқ, уларнинг талаблари ва хатти-ҳаракатларида гоҳо меъёрдан чиқиш ҳам бўляптики, мен буни ёқламайман. «Бирлик» билан қандай танишганимни айтиб берайми?

— Марҳамат.

— Шаҳарда ўтказиладиган ягона сиёсий кунда мени Кибернетика институтида миллий масала мавзуида суҳбат ўтказишим кераклигини айтишди. Бордим, ўқидим. Савол-жавоблар бошланди.

Савол: — «Бирлик»нинг фаолиятига сизнинг муносабатингиз?

Жавоб: — Мен шунақа ташкилот борлигидан бошқа у ҳақда ҳеч нима билмайман, унинг устави, программаси билан таниш эмасман.

Савол: — «Бирлик» Бўстонлиқ экологияси муаммосини кўтариб чиқди.

Жавоб: — Мен у ерда завод қурилаётганини эшитиб, вилоят ижроия комитетида ҳам, партия комитетида ҳам қурилишга қарши ўз фикримни айтганман.

Савол: — Миллий масалага қандай қарайсиз, масалан, ўз коллективингизда?

Жавоб: — Бизнинг коллектив байналмилал. Ҳар бир бўлимда бошлиқ ёки муовини албатта ўзбек, айни пайтда, раҳбар кадрлар орасида ўнлаб бошқа миллатлар вакиллари ҳам бор.

Савол: — Бошқармангизга жумҳурият ташқарисидан раҳбарлик ишига келганлар қанча?

Жавоб: — 17 киши келган эди, шундан саккизтаси турли сабабларга кўра қайтиб кетишди, қолганлари яхши ишлашяпти.

Савол: — Оролга муносабатингиз?

Жавоб: — Мен етмишинчи йилларда 3 йил Орол бўйида, Қорақалпоғистонда ишлаганман. — Дастлаб борганимда Орол меҳмонхона этагида мавжланарди, кетаётганимда эса у бирнеча километрга «қочди». Орол 15 йил аввал ўла бошлаганида сизлар қаерда эдингиз?

Жимлик.

— Мана, Орол фонди очилди, орангизда ким қанча пул ўтказди бу ҳисобга?

Жимлик.

Йўқ, мен уларни мот қилдим, деб айтмоқчи эмасман. Аввало, улар орасида «Бирлик»нинг кўп аъзолари борлигини, раиси шу институтда ишлашини мен ўша куни билдим ва айримлар суҳбатнинг маромини дағдағага айлантириб оддий инсоний одоб доирасидан чиқиб кетганини мен ўша ерда кўрдим. Ҳой ўртоқ, сиз олим бўлсангиз мен ҳам олимман, дўқ-пўписасиз гаплашайлик, дея тартибга чақиришга тўғри келди. Демоқчиманки, биз кўпчилигимиз ҳали мулоқотнинг оддий маданиятини, одобини яхши билмаймиз.

— Ренат Раҳимжонович, милиция фаолиятидан четлаб кетдик шекилли. Кўчада гоҳо ҳар қадамда милиционерни кўрамизу, Ўзбекистонда бошқа жойлардагига нисбатан милиция ходимлари кам деган гап бор, шу тўғрими?

— Милиция фаолиятидан четлашмадик, зеро, милициянинг иши фақат жиноятчини тутиш ва жиноятни қайд этишдан иборат эмас, унинг асосий иши жиноятнинг олдини олишдан иборат бўлмоғи керак. Саволга келсак, Ўзбекистонда милиционерлар камлиги тўғри. Масалан, қўшни Қозоғистонда ҳар 10 минг аҳолига 12,6 милиция ходими бор, Ўзбекистонда эса бу кўрсаткич 8,8. Бошқа қатор республикаларда ҳам биздан кўп.

— Нега, сабаби нимада?

— Турғунлик йилларида бу соҳада ҳам қўшиб ёзилган, кўзбўямачилик қилинган. Масалан, жиноятларни очиш нисбати — 95—96 фоиз деб кўрсатилган. Амалда эса ундан анча паст бўлган. Мақсад — милиция «зўр» ишлаётганини кўрсатиб мақтовлар, мукофотлар олиш эди. Кўрсаткич юқори бўлгач, Ўзбекистонга бошқа республикалардагича миқдорда милиция ходимининг нима кераги бор, камсонли ходимлар билан ҳам ишни қойиллатишяптику, деган тасаввур вужудга келган, ҳукм сурган, жабрини эса, энди тортяпмиз... Яқинда кейинги ўн йил ичидаги жиноятчиликни таҳлил қилдик. 1977 йилда вилоятда 2302 жиноят содир этилган бўлса, 1987 йилда бу кўрсаткич 4610 ни ташкил этган. Ҳар 10 минг аҳоли ҳисобига жиноятчилик 13,1 фоиздан 25,5 фоизга кўтарилган. Бу ўн йил мобайнида эса милиционерлар сони ўзгармаган.

— Сиз илгари узоқ йил назариётчи бўлгансиз, Олий милиция мактабида кафедра бошлиғи эдингиз, дарс бергансиз. Назариётчи сифатида кейинги даврда жиноятчилик кескин кўпайишининг социал илдизлари қаерда деб биласиз ва ҳозирги амалиётчи сифатида жиноятларни камайтириш бўйича қандай таклифлар киритишингиз мумкин?

— Фан жиноятчилик даражасига таъсир кўрсатадиган 250 социал, иқтисодий, сиёсий омиллар борлигини исботлади. Милиция эса ўз кучи ва усуллари билан жамиятда етилган бу муаммоларнинг фақат бешдан бир қисмига таъсир кўрсата олади.

Ғарб билан матбуот, телевидение, кино орқали танишув ва шахсан алоқалар жиноятчиликнинг кўпайишига олиб келган сабаблардан бири. Нега? Улар билан ўзимизни солиштириш имкони туғилгач кўрдикки, бизнинг турмуш даражамиз анча паст экан. Натижада, биринчидан видео вабоси ёйилди. У эса кўчада ётмайди, фалон пул туради. Қани ўша пул, маошхўр одам бир неча минг сўмни қаердан олади? Йўқ. Ўзимизда ишлаб чиқарилган сифатли видео йўқ, четникини сотиб оладиган катта пул йўқ. Ўғрилик, талаш, қароқчилик пул топиш учун қилинади. Катта пул топиш учун. Иккинчидан, гиёҳвандлик вабоси. Рост, гиёҳвандлик бизда илгари ҳам бор эди, кам эди, кейинги даврда Ғарб таъсирида кенг ёйилди. Унга ҳам катта пул керак. Ўзбекистонда бир грамм қора дорининг чакана нархи бир грамм олтин баҳоси билан тенг, Туркманистонда ундам ҳам юқори. Гиёҳвандга бир кунга бирнеча юз сўм керак, у эса кўчада ётмайди. Оқибатда — ўғирлик, талончилик, қароқчилик. Учинчидан, фаровонликни таъминлашга экономикамизнинг қудрати етмаяпти, унинг қудрати етишига менинг ишончим комил, лекин ёшлар уни кутишга сабри чидамайди, уларга шу бугун керак. Тўртинчидан ва менимча энг муҳими — сиёсий-тарбиявий иш ниҳоятда паст даражада. Бу соҳада бутун бир система фаолиятсиз: оила, мактаб, ПТУ, техникум, олий ўқув юртлари. Бу тарбия даргоҳларида ҳар бир лекцияга эртанги кун кишисини шакллантириш хамиртурушини қўшиш керак. Биз болаларни КЎЧАДАН тортиб олишимиз зарур. Қандай қилиб? Ҳаммага маълумки, ўсмирлар ва ёшлар жиноятчилиги қишлоқларда шаҳардагидан кескин кам. Чунки қишлоқда бўш вақт кам: томорқа, чорва, хўжаликларга ёрдам кабилар болаларни кўчадан тортиб олган. Шаҳарда бунга эришмоқ учун мактабларда турли тўгаракларни ривожлантириш зарур. Булар болаларни банд қилиш билан бирга, дарсда олган билимларини ҳам мустаҳкамлайди. Сўнг пионерлар саройи, техника марказлари, маданият уйлари, спорт клублари фаолиятини шундай йўлга қўйиш кераккки, у даргоҳлар болани ўзига оҳанрабодек чорлаб, уни кўчадан тортиб олсин. ЖЭКларда тарбиячи штатлари бор, лекин бу штатни ким эгаллаб турибди ва у нима иш билан шуғулланяпти — ҳеч ким билмайди, қизиқмайди. Мана шу катта ва узун СИСТЕМАнинг ишламаётгани оқибатида жиноятчилик тобора «ёшариб» бормоқда. Ҳозир ёшлар ашаддий жиноятчиларга қараганда кўпроқ жиноий жавобгарликка тортиляпти. Мен бунда айниқса комсомолни айбдор деб биламан. Улар юқорида саналган вазифаларни бажаришда ташаббускор ва ташкилотчи бўлиш ўрнига ёшлар маданий марказларида ярим яланғоч, баъзан тўла яланғоч видеоларни намойиш этиб пул йиғиш билан овора. Ўшандай даргоҳларда, яъни тарбия масканларида бугун кимлар ишлашмоқда? Кеча биз қувган кооператорлар! Буларни эса пулдан бошқа нарса қизиқтирмайди. Комсомол коммерция билан банд!..

— Булар ҳам жиноятчиликнинг кўпайишига «ёрдам» беряптида, шундайми?

— Албатта. Гап ёш жиноятчилар кўпаяётганининг сабаблари ҳақида боряпти. Бу эса умумий кўрсаткични оширяпти. Шу йилнинг ўтган тўққиз ойида вилоятимизда жиноятчилик ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 21,6 фоизга ортди. Айни пайтда, жиноятларнинг очилиш нисбати камайди, яъни, ёмонлашди: ўтган йили 81,9 фоизи очилган бўлса, бу йил — 74,3 фоиз.

— Жиноятчиликнинг кўпайиши ва фош этишнинг камайишига фақат ёшлар муаммоси сабаб эмасдир?

— Албатта, Мен, касб маҳорати юксак, тажрибали авлод вакилларининг кўпчилиги истеъфога кетганини ва ҳозиргиларда ҳозирча ўша тажриба етишмай турганини ҳам сабаб деб биламан. Кейин, милициянинг ёмон жиҳозланганлиги — аниқ сабаб. Жиноятчи «ноль етти», «ноль саккиз», «ноль тўққиз»ларда юради, бизнинг жиноят қидирув бўлимимиз эса — пиёда. Оператив машиналар эски, камқувват. Бу муаммо Иттифоқ миқёсида ҳал қилиняпти, ҳатто техникавий жиҳозга аниқ маблағ ажратилди, бизгача ҳали етиб келгани йўқ. Юқорида эслатилган қарорда Тошкент шаҳар милициясига бозор фондидан 200 та енгил автомобиль ажратиш таъкидланган, вилоят милицияси ҳақида гап йўқ.

— Вилоятда уюшган жиноятчилик қай даражада. Умуман, уюшган жиноятчилик ўзи нима?

— Бу, жиноятчилар ва ўғри-ишбилармонларнинг ягона мақсад йўлида бирлашишидир. Рэкетчилар эса ана шу қаллобларни, артелчиларни, кооператорларни муҳофаза қилиб, бунинг эвазига улардан мўмай маош олиб турувчи кишилар. Фақат маош билан чекланмай, талончилик ҳам қиладилар. Чирчиқда рэкетчилар гуруҳи қўлга олинди, бироқ, қурбон ҳам бўлди. Тутишда шаҳар ички ишлар бўлими бошлиғининг ўринбосари, қирқ ёшли йигит Шестак ўқдан ҳалок бўлди. Рэкетчилардан бири яраланган эди, соғайтириб олдик. Ҳозир бу иш бўйича етти киши қўлга олинган, республика прокуратураси тергов олиб боряпти. Ҳаммаси кавказлик, осетинлар. Ўрни келганда шуни ҳам айтиш керакки, Грузияда ўғирликка қарши жазо чораси кучайгач, жиноятнинг бу тури уларда камайди, жиноятчилар Иттифоққа тарқалди. Кейинги пайтда биз уюшган жиноятчиликка қарши давлат хавфсизлик комитети билан бирга ишлай бошладик.

— Ренат Раҳимжонович, маълумки, ҳар бир республика жиноят кодексини ўзи ишлаб чиқади, ўзи турли қонунлар қабул қилиш ҳуқуқига эга. Ҳозирги қайта қуриш ва ошкоралик янада кенг имкониятлар очди. Жумҳуриятимизда талаш, ўлдириш, ўғирлаш қаби жиноятларнинг кўпи автомобиль билан, унинг қимматлиги билан боғлиқ. Эҳтиёт қисмлар йўқ, қиммат. Ўғирланган, эгаси ўлдирилган машина — тайёр эҳтиёт қисм. Енгил машинанинг баҳосини бозорда икки-уч баравар ошириб юборганлар эса — бошқа жумҳуриятлардан келаётган 90 фоиздан ортиқ харидорлар. Шундай экан, енгил автомобилни комиссион магазин орқали Ўзбекистон ҳудудидан бошқа жойда яшайдиганларга сотишни тақиқлаб қўйилса, менимча, машинанинг бозор нархи кескин камаярди. Бу эса, автомобиль билан боғлиқ жиноятни камайтирган ва шу билан жумҳурият аҳолиси турмуш даражасининг ошишига ҳам салмоқли таъсир қилган бўлур эди.

— Менимча ҳам, яхши таклиф. Буни тегишли ташкилотларда ўйлаб кўришса фойдадан ҳоли эмас.

— Ўртоқ генерал, бугун милициянинг касб байрами, Вилоят Ички ишлар бошқармаси кўпминг кишилик коллективининг катта ишларини санамаганимиз учун улар бизни маъзур тутсинлар. Ҳар ҳолда ана шу ишларни бошқараётган, бажараётган тажрибали, маҳоратли ходимларнинг номларини кўрсатиб, байрам билан табрикласак.

— Марҳамат, мен ўнлаб катта-кичик ходимларимиз номини мамнуният билан атайман: жиноят қидирув бўлими бошлиғи полковник Ғ. Тошматов, бўлинма бошлиғи В. Ражабов, жиноят қидирув бўлими катта инспектори, ёшлар мураббийси Ҳ. Абдиев, катта оператив вакил А. Григорьян, БХСС бўлими бошлиғи С. Тахтин, ўринбосари А. Убайдуллаев, районлараро бўлинма бошлиқлари Муродилла Мирвакулов, Абдуқаххор Алимов, терговчи А. Собиров, идорадан ташқари соқчилик бўлими бошлиғининг ўринбосари Б. Хўжаев, Давлат автомобиль инспекцияси бошлиғининг ўринбосари Х. Зокиров, паспорт бўлими бошлиғининг ўринбосари А. Магдиева, ёнғиндан сақлаш бўлими бошлиғи В. Лукин...

— Сизни ва вилоятимиздаги барча милиция ходимларини касб байрами билан табриклаймиз, жиноятчиликни камайтиришда муваффақият ёр бўлсин.

— Раҳмат.

Суҳбатни Ҳабибулла ОЛИМЖОНОВ ёзиб олди.

• Вилоят партия комитетида

ТАРТИБ ВА ОСОЙИШТАЛИКНИ ТАЪМИНЛАЙЛИК

КЕЙИНГИ пайтларда жумҳурият, хусусан Тошкент шаҳри ва пойтахт вилоятида жамоат тартиби билан боғлиқ бўлган вазият анча кескинлашди, тартибсизлик кучайди, жиноятчилик кўпайиб бормоқда, давлат ва меҳнат интизомини бузиш ҳоллари кўпайди. Аҳолининг тинчлиги йўқолди. Қотиллик, қароқчилик, ўғирликлар, порахўрлик, чайқовчилик сингари оғир жиноятлар сони ошиб бормоқдаки, бу кўпчиликнинг кескин норозиликларига сабаб бўлмоқда. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бюроси «Тошкент шаҳрида жамоат интизоми ва тартибни мустаҳкамлаш чоралари ҳақида» ва Ўзбекистон ССР Олий Советининг «Республикада ижтимоий-сиёсий вазиятни барқарорлаштиришга доир чоралар тўғрисида»ги қарорларида ана шу юзага келган кескин вазиятни мўътадиллаштириш ҳамда партия, совет, ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларининг галдаги энг муҳим вазифалари белгилаб берилган.

Тошкент вилоят партия комитетида пойтахт вилояти партия, совет, ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларининг раҳбарлари иштирокида ана шу қарорлардан келиб чиқадиган вазифаларни бажариш бўйича кенгайтирилган йиғилиш бўлиб ўтди.

Вилоят партия комитетининг биринчи котиби С. М. Мамарасулов маърузасида шу нарса қайд этиб ўтилдики, ҳаётимиздаги барча ўзгаришлар, жумҳурият ва вилоят аҳолисининг турмуш даражасининг ўсиши тўғридан-тўғри ишлаб чиқариш интизомига, осойишталик ва тартибга, ҳар бир оила тинчлигига боғлиқ. Вилоят партия ташкилотининг раҳбари жиноятчилик фаоллашуви, шунингдек баъзи норасмий ташкилотларнинг жамоат тартибини бузганликлари тўғрисида кўплаб мисоллар келтириб, раҳбар-коммунистлардан қисқа муддатларда жойларда қатъий тартиб ўрнатиш, жиноятчиликка қарши курашни кучайтиришни талаб қилди.

Шу нарса алоҳида таъкидландики, халқда ишончсизлик ортиб бормоқда, хусусан адлия органларига эътирозлар кўп. Шаҳарда тартиб-интизомни сақлашга эътибор кам. Жамоат тартиби лозим даражада муҳофаза қилинмайди. Натижада меҳнаткашлар кўча-кўйда, транспортда бемалол юролмаяпти. Ҳатто уйларнинг эшиклари тамбаланмоқда, осойишталик, хотиржамлик йўқ. Тунги тартиб сақлаш ишлари яхши ташкил этилмаган, милиция ходимларининг навбатчилиги тўғри йўлга қўйилмайди.

Йиғилишда ички ишлар бўлимларининг ходимлари фаолиятидаги жиддий нуқсонлар очиб ташланди, милиция органларининг обрўйига путур етказаётган ходимлар хатти-ҳаракати қаттиқ қораланди, ички ишлар бўлимларида аттестация ўтказиш зарурати борлиги таъкидланди.

Йиғилишда сўзга чиққан Тошкент вилояти прокурори А. Маннонов, вилоят ички ишлар бўлими бошлиғи Р. Саитбоевлар вазиятни мўътадиллаштиришнинг энг долзарб вазифалари тўғрисида гапирдилар. Музокарада қатнашган Чирчиқ шаҳар Совети ижроия комитети раиси Н. Шарипов, Ўрта Чирчиқ ноҳияси ички ишлар бўлими бошлиғи А. Жалилов, Калинин ноҳияси прокурори Т. Абдусаломов, вилоят комсомол комитети котиби А. Йўлдошев ўртоқлар жиноятчилик, ҳаётимизда учраётган салбий иллатларга қарши курашда учраётган баъзи тўсиқлар ва уларни бартараф этиш билан боғлиқ бўлган масалалар хусусида гапиришди ва аниқ таклифларни ўртага ташладилар.

Ўзбекистон ССР Ички ишлар министри В. Камолов бугунги кунда жумҳуриятимизда милиция органларида йиғилиб қолган муаммолар қандай бартараф этилаётгани тўғрисида тўхталиб ўтди. Жумҳурият прокурори ўринбосари Ю. Раҳмонов милиция ва прокуратура органлари бутун жамиятнинг, гражданларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш йўлида амалдаги қонунларни дадил қўллашлари лозимлигини эслатиб ўтди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бўлим мудири В. Великанов йиғилишни якунлар экан, жумҳурият Олий Советининг «Республикада ижтимоий-сиёсий вазиятни барқарорлаштиришга доир чоралар тўғрисида»ги қарори ҳар бир партия, совет ва ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари ходимларининг бундан буёнги фаолиятида ҳаракат дастури бўлиб қолиши кераклигини алоҳида эслатди.

А. ҒУЛОМОВ.

• Номлари қалбларда қолди

ҲАЁТНИ СЕВИШАРДИ

Вилоят ижроия комитети ички ишлар бошқармаси биноси олдидаги «Мотомсаро аёл» ёдгорлиги ўз хизмат бурчини адо этаётиб ҳалок бўлган мард милиция ходимлари номини абадийлаштириб турибди. Куни кеча ёдгорликнинг мармар тахтасига яна икки кишининг: Чирчиқ шаҳар ички ишлар бўлими бошлиғининг ўринбосари бўлиб ишлаган милиция майори Александр Иванович Шестак ҳамда Олмалиқ шаҳар ички ишлар бўлими кичик сержанти Юнус Маликович Отақулов номи ёзилди.

Уларнинг ота-оналари, оила аъзолари, ёру биродарлари ёдгорлик олдида бош эгиб туришибди. А. И. Шестак ҳам барча қатори ҳаётни севарди, ҳали ёш эди. Ҳар сафар безорилар билан юзма-юз келганида кўз олдида ота-онаси, фарзандлари, дўстлари намоён бўларди. Ўшалар осойишталиги учун яшаши, хизмат қилиши кераклигини ҳамиша ҳис этарди. Бу сафар ҳам шундай бўлди. Ҳалол кишиларни дўқ-пўписа билан қўрқитиб, бор-йўғларини шилиб олувчи рэкетчи безориларни қўлга тушириш пайтида ўз ҳаёти хавф остида эканини яхши биларди. Инсонларни қадрловчи саҳоватли қалб эгаси Александр Шестак рэкетчи ҳам инсон боласи экани ҳақида ўйларди. Шунинг учун қуроли бўлса-да, биринчи бўлиб ўқ узмади. Эҳтимол ўшанда у жиноятчини ҳам тарбиялаб, одам қилиш мумкин, деган хаёлга боргандир.

Бироқ одам қиёфасидаги қонхўр қаршисидаги милиция майорини аямади...

Александр Ивановичнинг дафн маросимида минглаб кишилар қатнашди. Фақат йигитлик бурчини ўтаётган ўғлигина келолмади...

Эндигина 29 баҳорни қаршилаган Юнуснинг ҳам орзулари кўп эди. Турмуш ўртоғи Мавлудани, қизчаларини, ота-онаси, ака-укаларини эъзозларди. У оиладаги ўн бир фарзанднинг иккинчиси бўлиб эндигина ота-онаси ёнига кириб, кўп юмушларини енгиллаштираётган эди. Унинг ўлими Рисбуви ва Абдумалик ака қаддини букиб қўйди. Жажжи Муқаддас ва Нилуфар ота меҳридан бевақт жудо бўлишди.

У 12 июнь куни ҳамкасби Ғайрат Исаматов билан тунги навбатчиликда эди. Шу пайт кўчадан: «Тўхтатинглар уни, одамларни босиб кетади» деган овоз эшитилди. Юнус ва Ғайрат тезда ташқарига чиқишди. Маст ҳолда тракторни бошқариб келаётган безорини тўхтатиш керак эди. Лекин у милиция ходимларининг ишорасига парво ҳам қилмади. Шундан сўнг Юнус билан Ғайрат бир амаллаб трактор кузовига чиқиб олиб, тракторчига тракторни тўхтатишни буюришди. Ўзини идора қилолмайдиган даражада маст бўлган ҳайдовчи эса жон-жаҳди билан тезликни ошираверди.

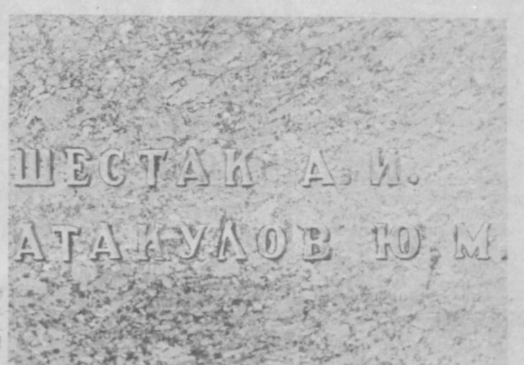

Рулни у ёқдан бу ёқа кескин буриб, йигитларни икки томонга йиқитди ва ўзини ўнглаб улгурмаган Юнусни босиб кетди...

Мард милиция ходимлари номини абадийлаштиришга бағишланган митингни вилоят ички ишлар бошқармаси сиёсий бўлимининг бошлиғи В. А. Пустовалов очди. Вилоят ижроия комитети ички ишлар бошқармаси бошлиғи, милиция генерал-майори Р. Саитбоев, Чирчиқ шаҳар ички ишлар бўлими бошлиғининг ўринбосари К. Исроилов, истеъфодаги полковник Н. Янбулатов, катта сержант Ғ. Исаматовлар сўзга чиқиб, ватанимизнинг асл фарзандлари А. Шестак ҳамда Ю. Отақуловнинг қаҳрамонликлари, коллектив ўртасида қозонган обрў-эътиборлари ҳақида гапиришди.

Митингда вилоят партия комитетининг иккинчи секретари В. Г. Гришчук қатнашди.

Ёдгорлик пойи гулчамбарларга тўлди. Ички ишлар бошқармасининг байроқдор бўлинмаси ҳамда шахсий состави саф тортиб ёдгорлик ёнидан ўтди.

Р. УСМОНОВА,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

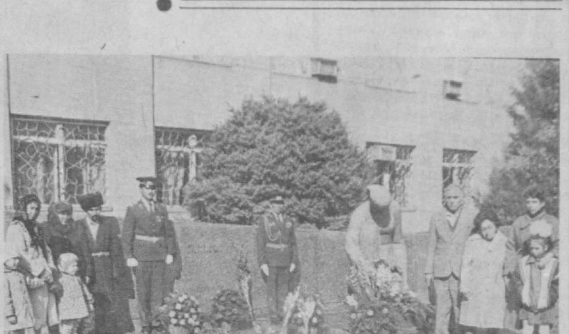

✦ **Суратларда: номлари абадийлаштирилган А. Шестак ҳамда Ю. Отақуловларнинг оила аъзолари ҳамда ҳамкасблари ёдгорлик пойига гулчамбарлар қўйишмоқда.**
М. НАЗАРОВ суратга олган.

ЕР ҚАДРИГА ДЕҲҚОН ЕТАДИ

ДОҲИЙМИЗ В. И. Ленин ерни деҳқонга — унинг ҳақиқий соҳибига бермасдан туриб, озиқ-овқат масаласини ҳал этиш мумкин эмаслигини ўша вақтдаёқ билган эди. Шунинг учун ҳам у инқилобдан кейин биринчи имзо чеккан ҳужжати ер тўғрисидаги декрет эди. Бу декрет деҳқонга ерга эгалик ҳуқуқини берган. Афсуски, 70-йилларга келиб «Ер деҳқонники» деган шиорга фақат қоғозда амал қилина бошланди. Унинг меҳнати қадрсизланди, биз унинг охирги бойлиги — еридан ҳам айирдик.

Бунга биргина бизнинг хўжалигимизда юз берган аҳвол яққол мисол бўла олади. Кўпчилик ердан тирикчилик ўтказолмай шаҳарга кета бошлади.

Ҳайриятки, мамлакатимизда қайта қуриш бошланиб қолди. Қишлоқ ишлаб чиқаришда меҳнатни ташкил этишнинг янги усуллари қарор топди. Биз ҳам деҳқончиликда бригада, коллектив ва оила пудрати усулларини жорий этиш учун ҳамма ишни қилдик. Одамларга бу янгиликнинг афзалликларини тушунтирдик. Лекин кўп қийналдик. Чунки улар қуруқ гап, ваъдалардан безиб қолган эдилар. Изланишлар зое кетмади. Икки йил ичида бу иш усулига хўжалигимиздаги барча бригадалар коллективлари ўтишди. Ҳосилдорлик гектар бошига 30-40 центнерга ошиб кетди. Колхозчиларимиз мўмай даромад ола бошладилар. Секин-аста қишлоқни ташлаб, шаҳарга кетганлар қайтиб келишди. Агар бундан 4-5 йил бурун колхозимизда ҳар бир ишловчи ҳисобига 1,8—2 таноб ер тўғри келган бўлса, ҳозир бу рақам 1 танобга ҳам етмайди.

1986 йилда рентабеллик 12,5 фоизни ташкил этган эди. 1988 йилда 33 фоизга етди. Ҳозир колхозимизнинг нақд 2 миллион сўмдан ортиқ пули бор. Мана, сурункасига 3 йилдан буён ноҳияда биринчи бўлиб сабзавот тайёрлаш режасини бажариб келяпмиз.

Даромадга яраша буромад деганларидек, хўжалик иқтисодий бақувватлашган сайин ижтимоий масалаларни ҳам ҳал этяпмиз. Ўтган давр ичида қишлоқларга 12 километр газ тортилди, аҳоли тўлиқ сув билан таъминланди, 10 километрлик ички кўчалар асфальтланди. Бундан ташқари яна бир қатор ободончилик ишлари амалга оширилди. Уларнинг ҳаммаси янгича ишлаш, деҳқонларимизнинг ҳалол, фидокорона меҳнатлари самарасидир.

Колхозчилар, совхоз ишчилари, қишлоқ аҳолисига уй-жой қуриш учун ер ва қўшимча томорқа ажратиш тўғрисидаги қарор эса ниҳоят деҳқонни — қишлоқ кишисини буткул ерга қайтаради, деб ўйлайман. Колхозимизда бу борада амалий ишларни бошлаб юборганимизга анча бўлди. Бизда ҳар қарич ер ҳисобда, буёғи шаҳар кенгайиши муносабати билан экин майдонларимиз йилдан-йилга қисқариб боряпти. Шуни ҳисобга олиб, колхозимиз аҳли билан маслаҳатлашиб, оилаларга 0,8 танобдан томорқа беришга қарор қилдик. Ҳозирнинг ўзидаёқ 32 оила ерли бўлди.

Энди бизга режаларимизни амалга оширишда тўсқинлик қилаётган, ўйлантираётган муаммолар тўғрисида гапирмоқчиман. Колхозимизнинг ҳалқа йўл ичкарисида экин майдонлари бор. Бу ерда ҳам колхоз аъзолари қадимдан яшаб, деҳқончилик қилишади. Улардан 40 та ариза тушди. Маслаҳатлашиб, бу оилаларга ўз хонадонларига. қишлоқларига яқин жойдан ер беришга қарор қилдик. Буни қарангки, шаҳар ижрокўмидаги ўртоқлар бу ерлардан энди ҳеч кимга томорқа бермайсизлар, бундан буён бу майдонлардан кимга ер беришни биз ҳал қиламиз, дейишмоқда. Ахир ер колхозники бўлса, биз бевосита шу ерда деҳқончилик қилиб келаётган колхозчиларга партия ва ҳукуматнинг қарорига биноан томорқа ажратаётган бўлсак, бунга тўсқинлик қилишга уларнинг нима ҳақлари бор? Ҳалигача билолмай хайронмиз!

Қадимдан қишлоқ билан шаҳар ўртасидаги тафовутни йўқотиш учун курашмоқдамиз. Очиғини айтиш керак. Бу тафовут илгари қандай бўлса ҳамон шундайлигича сақланиб қоляпти. Колхоз, совхозлар уй-жой, маданий-маиший ёки бошқа бинолар қуришдан безор бўлиб қолишган. Сабаби қурилиш материаллари йўқ. Деҳқонларнинг шахсий уй-жой тиклашдаги қийинчиликлари тўғрисида гапирмаса ҳам бўлади. Хўш, нега энди шаҳардаги ташкилотларга, шахсий уй-жой қурувчиларга давлат томонидан барча зарур нарсалар ажратилади, етказиб бериладию, қишлоқ аҳли четда қолади. Бу ҳақли саволга ким жавоб беради! Ана шундай нуқсонлар, ажратишларга барҳам берилмас экан, иш эскичасига давом этаверади.

Албатта, қишлоқ аҳли, деҳқон қўл қовуштириб ўтираётгани йўқ. Айниқса, у сўнгги йилларда ўзи тўғрисидаги ғамхўрликларни чуқур ҳис этмоқда. Озиқ-овқат программасининг бажарилишига ҳисса қўшиш учун бутун имкониятларини ишга соляпти. Биз эндиликда шаҳарлик ишчи-хизматчиларга йил бўйи сабзавот ва резаворлар етказиб беришни йўлга қўйганмиз. Иссиқхона хўжалигини кенгайтиряпмиз, улардан юқори ҳосил олиш учун курашяпмиз. Бу йил эса колхозда янги консерва цехини ишга туширдик. Ҳозиргача бу ерда 500 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Яна 500 тонна маҳсулот сақланадиган омбор қурилишини бошлаш арафасидамиз. Хуллас, режалар катта.

Б. ФОЗИЛОВ,
Калинин ноҳиясидаги «Партия XX съезди» колхози раиси.

• Маданий ҳаёт

ЎТМИШГА БИР НАЗАР

«Туркистон рус рассомлари ижодида» — Ўзбекистон давлат санъат музейида шундай кўргазма очилди.

Инқилобга қадар бизнинг ўлкамизга кўплаб тасвирий санъат усталари келишган эди. Улар қадимий шаҳарларга боришар, узоқ қишлоқларга қадам ранжийда қилишар, баланд тоғларга кўтарилишар, дараларга тушишар, халқнинг турмуш тарзи ва рўзғори билан танишишар, миллий байрамлар ва маросимларни кузатишарди.

Бу кўргазмага уч муаллифнинг асарлари танлаб олинган. Кўргазмада Туркистонга икки марта ташриф буюрган С. Светославскийнинг ажойиб манзара — ранг тасвир асарларини кўриш мумкин. Петербург санъат академиясида тарбияланган Р. Зоммер ўз асарларида Самарқанднинг меъморий обидаларини акс эттирган. С. Юдин Фарғона ва Тошкентда ўттиз йил яшади, унинг асарлари шарқнинг ўтган аср охиридаги ҳаётининг ўзига хос қомусномасига айланди. Бу санъаткорларнинг асарлари фақат бадиий жиҳатдан эмас, этонграфик, тарихий жиҳатдан ҳам жуда катта қийматга эга.

•

КУЛОЛЧИЛИК САНЪАТИ КЎРГАЗМАСИ

✦ **КУЛОЛЧИЛИК. Тошкент амалий-манзарали санъат музейи залларида камалак ранглари жилолангандек бўлди. Бу ерда кулолчи-рассомларнинг кўргазмаси очилди.**

Кўргазмага сополчилик санъатининг икки хили қўйилган. Унда риштонлик Иброҳимжон Комилов, Музаффар Саидов, Алишер Назаров сингари машҳур усталарнинг энг яхши асарлари тўпланган. Ҳар бир буюм ниҳоятда нозик услуби, ўзига хослиги, рангларнинг уйғунлиги билан ажралиб туради. Бу бежиз эмас, албатта, зотан Риштон кулолчилиги мактаби асрлар давомида вужудга келган, моҳир усталар авлодининг тажрибасини заррама-зарра тўплаб, ўзида жамулжам қилган.

(ЎзТАГ).

● ТОШКЕНТ Давлат музикали комедия (оперетта) театри Б. Рацер ва Б. Константинов пьесаси асосида саҳналаштирилган «Пенелопанинг бошидан кечирганлари» опереттасини томошабинлар ҳукмига ҳавола этди. Режиссёр В. Курочкин раҳбарлигида тайёрланган бу янги саҳна асарида театрнинг барча етакчи актёрлари ўз маҳоратларини намойиш этишаётир. Суратда: спектаклдан кўриниш.

*

МАҲАЛЛА АЁЛЛАРИ САФАРДА

Тошкент ноҳиясидаги Калинин қишлоқ Советига қарашли Охунбобоев номли маҳалламиз турли тадбирлар билан аҳоли кундалик турмушини безашга интилмоқда. Бу ерда бир қатор олтин тўйлар, юбилей кечалари ўтказилди, пойтахтдаги Халқлар дўстлиги саройига, Хумсонга, Чорвоқ сув омборига экскурсиялар уюштирилди, ибратли қайнона ва келинлар учрашувлари ташкил этилди.

Яқинда эса маҳалладаги кўп болали оналар ва ветеран аёллар Самарқанд ва Бухоро шаҳарларини томоша қилиб қайтишди. Махсус буюртма асосида олинган автобусда 38 аёл уч кун мароқли саёҳатда бўлдилар. Улар фақатгина қадимий шаҳарларнинг машҳур обидалари билан танишибгина қолмай, балки сафар мобайнида кўпгина мулоқот ва учрашувларда фаол иштирок этдилар. Айниқса, қардош Тожикистондан келган саёҳатчилар билан бизнинг маҳалламиз хотин-қизлари ўртасида ўтказилган дўстлик мушоираси ғоят қизиқарли ўтди. Унда аёлларимиз ғолиб чиқиб, эсдалик совғалари билан тақдирландилар.

Мазкур сафардан мамнун қайтган аёллар ушбу тадбир ташкилотчиларига — маҳалла комитети фаоллари, хусусан, хотин-қизлар кенгаши раисаси Наима Имомовага миннатдорчилик билдирдилар. Келгусида бундай саёҳатларни анъанага айлантириш режалаштирилган.

З. НУРИДДИНОВ.

ЭСТОНИЯДА ЎЗБЕКИСТОН ҲАҚИДА КИТОБ

Таллиннинг «Ээсти раамат» («Эстон китоби») нашриёти ҳар йили адабиётсеварлар учун янги-янги асарлар нашр этмоқда. Уларни иттифоқ жумҳуриятлари ҳаёти билан таништириб келмоқда. Ҳозир нашриёт ўқувчилар учун О. Курс ҳамда К. Лайгнининг «Ўзбекистон ССР» китобини тайёрламоқда. Мазкур китоб орқали эстон ўқувчилари Ўзбекистоннинг тарихи, маданияти, санъати ҳамда бугунги ҳаёти билан танишишлари мумкин. Шунингдек, китоб қизиқувчилар учун Ўзбекистон бўйлаб саёҳат қилиш имконини берувчи расмлар билан безатилган.

Ўзбек халқининг ютуқлари ҳамда муаммолари ҳақида ҳикоя қилувчи нашр 1990 йил эстон тилида китоб дўконлари пештахталарига чиқади.

Г. ХОБОТЬЕВ.
Москва шаҳри.

Бельгияда жумҳуриятимиз кунлари

• Ўзбекистон ва жаҳон

УТГАН ҳафтада Бельгияда Ўзбекистон кунлари бошланди. Уч босқичда давом этадиган ушбу тадбир 28 ноябрда ниҳоясига етади. Шунга кўра республикамиз вакиллари ҳам уч гуруҳга бўлинишди. Улар расмий делегация, санъаткорлар ва лекторлар гуруҳлари таркибида фаолият кўрсатишади. Шу муносабат билан махсус мухбиримиз Бельгияда ўтаётган Ўзбекистон кунларида иштирок этадиган маданият ва санъат намояндалари билан учрашиб, улардан мазкур сафар ҳақида гапириб беришларини илтимос қилди.

Аҳмаджон МЕЛИБОЕВ,

«Ўзбекистон адабиёти ва санъати» газетаси муҳаррири:

— 4-28-ноябрда Бельгияда ўтказиладиган Ўзбекистон кунлари «Люксембург — СССР» уюшмаси қошидаги маданий марказ ташаббуси билан уюштирилди. Уюшманинг биринчи президенти Люксембургнинг СССРдаги элчиси Рене Блюм эди. Ҳозир унга Совет Иттифоқи билан дўстлик жамиятининг аъзоси Ивони Фриш президентлик қилмоқда. Бу ажойиб ватанпарвар аёл уруш йилларида бир неча марта асир олинганига қарамай, озодлик учун курашдан зарра чекинмади. Байналмилал дўстликни, халқлар ўртасидаги тинчликни мустаҳкамлашдаги хизматлари учун 1988 йил апрелида 65 ёшида «Халқлар дўстлиги» ордени, шунингдек, «Дўстликка қўшган ҳиссаси учун» фахрий нишони билан тақдирланди.

Уюшма асосан халқлар ўртасида маданий ва иқтисодий ҳамкорлик алоқаларини мустаҳкамлашга эътибор беради. Шу мақсадда Бельгияда Совет Иттифоқи республикаларининг қатор анъанавий кунлари ўтказилган. Жумладан, 1986—1988 йилларда Литва, Украина ва Арманистон кунлари, буюк герцоглик мустақиллигининг 150 йиллигига бағишлаб эса Совет-Люксембург тарихида биринчи марта икки мамлакат ҳамкорлигида бадиий ҳайкалтарошлик кўргазмаси уюштирилган эди. Бундан ташқари, уюшма 1988 йилда Арманистон зилзиласидан зарар кўрганларга ёрдам тариқасида 1 миллиондан ошиқ франк (пул) ҳамда 5,5 тонна ҳажмдаги турли буюмлар жўнатганди.

Мана шундай дўст мамлакатга ташриф буюриш албатта, кишига хуш кайфият бағишлайди. Биз у ерга республикамиз маданияти ва санъатининг кўзга кўринган вакиллари билан бирга кетаяпмиз. Делегациямиз таркибида чет эллар билан дўстлик ва маданий алоқалар Ўзбекистон жамияти президиуми раиси ўринбосари С. Мирқосимов, кинорежиссёр С. Аҳмадхўжаев, ТошДУ француз тили ўқитувчиси Б. Абдураҳмонов, республика Рассомлар уюшмаси правлениеси раиси Б. Жалолов, М. Турғунбоева номидаги хизмат кўрсатган Давлат «Баҳор» халқ рақс ансамблининг бир гуруҳ санъаткорлари, шунингдек, лекторлар бор.

Биз Бельгияда маданият министри ва матбуот вакиллари билан суҳбатлар ўтказамиз, совет элчихонасида бўламиз. «Баҳор»нинг рақкоса қизлари ўз санъатларини намойиш этишади, лекторларимиз дўстларимизни Ўзбекистон маданияти, тарихи ва миллий муносабатларга доир қизиқарли суҳбатлари билан баҳраманд этадилар. Биз учун айниқса, Кортрейкдаги миллий байрамда қатнашиш ғоят мароқлидир. Бўш вақтларимизда Бельгиянинг диққатга сазовор жойлари билан танишамиз. Ўйлайманки, Антверпен шаҳрига қилинадиган саёҳат ҳеч кимни бефарқ қолдирмаса керак. Бизнинг Бельгияга сафаримиз аслида инқилоб берган дўстлик туфайлидир.

Гулчеҳра ФОЗИЛЖОНОВА,

М. Турғунбоева номидаги хизмат кўрсатган Давлат «Баҳор» халқ рақс ансамбли рақкосаси:

— УШБУ сафар менинг Бельгияга иккинчи ташрифимдир. Биринчи марта у ерга 1976 йилда борган эдим. Ўзбекистон кунларига дугоналарим М. Эргашева, Г. Жўраева, ашулачилардан Х. Лутфуллаев, М. Шокировлар билан алоҳида тайёргарлик кўрдик. Аввало репертуаримизни яхшилаб назардан ўтказдик ва уни янги рақслар билан бойитдик. Жумладан, у ерга ўзбек классик рақсларидан — «Мақом»ни олиб кетаяпмиз. Бу ишларнинг барчасига бадиий раҳбаримиз, Ўзбекистон ССР халқ артисти Р. Шарипова бош-қош бўлди. Сафар давомида у киши ҳам бирга бўлади. Биз бельгиялик санъат шайдоларини ўзбек санъати билан таништирибгина қолмай, уларнинг рақсларидан ҳам ўрганиб келмоқчимиз.

Умуман, ушбу катта тадбир Ўзбекистон ҳақида батафсил ҳикоя қилади. Айниқса, республика Рассомлар уюшмаси правлениеси раиси, СССР Давлат мукофоти лауреати, таниқли рассом Б. Жалолов асарлари кўргазмаси дўстларимизга манзур бўлади, деб ўйлайман.

Ахир, инқилоб бўлмаганида бундай мустаҳкам дўстлик ва мендек ўзбек қизининг Бельгияга бориши қаёқда эди дейсиз?! У ерда байрамни кутиб оларканмиз, халқларни бир-бирига яқинлаштирган октябрни дилдан шарафлаб, бугунги қайта қуриш ва ошкоралик ҳам Буюк Инқилобнинг давомидир, унинг қадрига етайлик дегим келади.

Суҳбатни Г. ЙЎЛДОШЕВА ёзиб олди.

ОҲАНГАРОН РАЙОНИДА

КАТТА ҚУРИЛИШЛАР

487-хўжаликлараро механизациялашган кўчма колонна бунёдкорлари ижтимоий-маиший объектлар қуришга катта ҳисса қўшишмоқда. Ҳозиргача йиллик пландагидан 945 минг сўмликдан зиёд қурилиш-монтаж ишлари амалга оширилди. 320 ўринли янги мактаб биноси, Ворошилов номли совхоз меҳнаткашлари учун дала шийпони, Будённий номли совхоз ишчилари учун турар-жой бинолари қуриб берилди.

Айни пайтда «Оҳангарон» совхозидаги томат цехи, Ворошилов номли хўжалик теграсида қад кўтараётган 50 ўринли ошхона ва шу хўжаликдаги 844 ўринли мактаб биносида қурилиш-монтаж ишлари олиб борилялти.

УНУМДОРЛИК ЎСДИ

Хўжалик ҳисобига ўтиб, ўз-ўзини маблағ билан таъмин этаётган «Стройпластмасс» комбинатида ишлар қизғин тус олган. Ҳозиргача 25 миллион 835 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилиб, 4 миллион 500 минг сўмлик соф фойда олинди. Маҳсулотнинг 95,5 фоизи давлат қабулига ўтказилди. Шунингдек, ленолиум цехида пландан ташқари 276 минг квадрат метр маҳсулот ишлаб чиқарилди. Қуюв цехида ишлаб чиқарилаётган барча турдаги маҳсулотлар бўйича режалар ортиғи билан бажарилялти. Аҳолига пулли хизмат кўрсатиш шу кунгача 83 минг сўмни ташкил этди. Комбинат бўйича ишлаб чиқариш унумдорлиги 110 фоизга ўсди.

М. АЛИЕВА.

«АЛГОРИТМ»— БОЛАЛАРГА

⊙ ПОЙТАХТИМИЗДАГИ янги турар-жой даҳаларидан бири — «Қизил Шарқ»да компьютер маркази очилди. Бу ерда болалар зўр мамнуният ва қизиқиш билан информатика ҳамда ҳисоблаш техникаси сирларини ўрганмоқдалар. Марказ Тошкентдаги «Алгоритм» заводида ишлаб чиқарилган «Суғдиёна», «Агат» шахсий компьютерлари билан жиҳозланган.

Корхона ходимлари ўқув жараёнини ташкил этиб, бу ерга жойлаштирилган электрон асбобларга техника хизмати кўрсатиш ва уларни таъмирлаш ишларини ўз назоратларига олдилар.

Компьютер марказида прокат пункти ҳам фаолият кўрсатмоқда. У ердан турли ускуналар, ҳар хил ўлчов асбоблари олиш, малакали мутахассислар — электрончилар маслаҳатларидан баҳраманд бўлиш мумкин.

Келажакда пойтахт ноҳияларида қурилаётган яна бир янги турар-жой даҳасида ана шундай компьютер маркази қуриш режалаштирилган.

Суратда: компьютер марказидаги машғулот пайти. Ф. ҚУРБОНБОЕВ суратлари.

(ЎзТАГ).

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» СОВРИНИ УЧУН

ЎЗИНГИЗНИ СИНАБ КЎРИНГ!

Редакция кўпсонли шахмат мухлисларининг талаб ва истакларига биноан вақти-вақти билан шахмат бўйича композицияларнинг турли соҳаларидан намуналар бериб боришни режалаштирди. Қуйидаги диаграммаларда масалалар акс эттирилган.

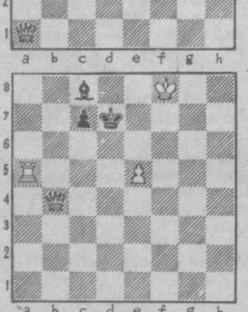

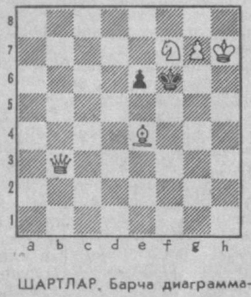

ШАРТЛАР. Барча диаграммаларда ўйинни оқ доналар бошлаб икки юришда мот қилади.

Биринчи бўлиб тўғри жавоб йўллаган мухлисларнинг исмшарифлари матбуотда эълон қилиб борилади. Туркум топшириқлар якунлангач, топшириқларга аниқ жавоб йўллаганлар «Тошкент ҳақиқати» газета редакциясининг эсдалик совғалари ҳамда шахмат разрядлари билан мукофотланадилар.

Жавоблар почта откриткасида, ихчам шахмат алифбесида юборилиши лозим. Унда топшириқлар газетанинг қайси сонида эълон қилинганини ёзишни унутманг.

• СПОРТ • • СПОРТ •

● МАМЛАКАТИМИЗНИНГ самбочи полвонлари терма командаси АҚШга учиб кетди. Бу ерда курашчиларимиз жаҳон чемпиони унвони учун баҳс юритишади. Терма командамиз таркибида тошкентлик Рахиль Машарипов ҳам иштирок этади.

● СССР чемпионати иккинчи лига командаларининг ўтиш турнирида бир неча ўйинлар бўлди. Фарғонанинг «Нефтяник» командаси асосий рақиби — Сухумининг «Динамо» коллективи ўз майдонида Павлодарнинг «Трактор» футболчиларини қабул қилиб, 2:0 ҳисобида ғалабага эришди. Шундай қилиб, уч ўйиндан сўнг тўрт очко тўплаган сухумилик футболчилар фарғоналикларга тенглашиб олдилар.

● МАМЛАКАТ чемпионатида турнир жадвалининг биринчи ўрнидаги Бориспольнинг «Колос» командасини таъқиб қилиб келаётган вилоятимизнинг «Политотдел» хоккейчи қизлари навбатдаги учрашувда пешқадамдан 0:6 ҳисобида мағлуб бўлдилар. Шундай қилиб, биринчиликнинг тугашига бир ўйин қолганида «Колос» командаси бешинчи бор чемпионлик унвонини қўлга киритди.

● ТОШКЕНТДА дзюдо бўйича СССР кубоги мусобақалари бўлиб ўтди. Тошкент турнирида тарихда биринчи бор эркаклар ва аёллар иштирок этишди. Эркаклар ўртасидаги беллашувларда касаба союзлари Бутуниттифоқ кўнгилли физкультура ва спорт жамияти командаси аъзолари соврин соҳиби бўлдилар. Аёллар ўртасида эса «Меҳнат резервлари» командасини 5:2 ҳисобида мағлуб этган «Динамо» жамияти вакиллари ғолиб чиқишди.

Муҳаррир Н. НАСИМОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ ИДОРАСИ

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ ШАҲАРЛАРИ ВА РАЙОНЛАРИ ЭКРАНЛАРИГА

НОЯБРЬ ОЙИДА

ЯНГИ БАДИИЙ ФИЛЬМЛАРНИ ЧИҚАРАДИ

«НИГОҲ»

Сценарий муаллифлари — Музаффар МАЖИДОВ, Леонид МАҲКАМОВ, Валерий АХАДОВ.

Режиссёрлар — Сайдо ҚУРБОНОВ ва Валерий АХАДОВ.

Ролларда — Владимир МАҲКАМОВ, Фарҳод МАҲМУДОВ, Галина ЧИГИНСКАЯ, Людмила ПОЛЯКОВА.

«Нигоҳ» драмаси ўткир ахлоқий муаммоларни, миллатлараро муносабатларни кўтариб чиқади. Милиция полковниги оиласида ўғилнинг 16 ёшга тўлиши байрами пайтида кутилмаганда муҳолифлик ҳолати содир бўлади. Ўсмир ўз атрофини қуршаб ўтирган одамлар муносабатидаги ёлғон ва алдам-қалдамликка қарши ғалаён кўтаради...

«ТОЖИКФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИНИНГ МАҲСУЛОТИ.

«АЁЛ ҚЎЛИДА СУПУРГИ, ЭРКАК БОШИДА ШЛЯПА»

Бу кенг жамоатчиликка мўлжалланган фильм эртакдир. Фильм қаҳрамонлари орасида сиз Жодугарнинг ўғлини ҳам, Ялмоғиз кампирни ҳам ва саҳий Сеҳргарни ҳам учратасиз. Фильмнинг ажойиб қаҳрамонларидан бири — бу музикадир.

Қўшиқлар муаллифлари — шоир Илья Резник ва композитор Александр Зацепин.

Сценарий муаллифи — Нина ФОМИНА.

Режиссёр — Виталий МАКАРОВ.

Ролларда — Мария ЕВСТИГНЕЕВА, Нина РУСЛАНОВА, Михаил КОНОНОВ, Владимир ПРЕСНЯКОВ.

М. ГОРЬКИЙ НОМИДАГИ КИНОСТУДИЯ МАҲСУЛОТИ.

«АЭЛИТА, ЭРКАКЛАРГА СУЙКАНМА»

Сценарий муаллифи — Станислав АДРЕЕВСКИЙ.

Режиссёр — Георгий НАТАНСОН.

Ролларда: — Наталья ГУНДАРЕВА, Валентин ГАФТ, Александр КУЗНЕЦОВ, Валентин СМИНИТСКИЙ, Борис ШЕРБАКОВ ва бошқалар.

Таниқли драматург С. Родзинскийнинг «Гул тутган ва ойнаси Шимолга қараган ёқимтой аёл» пьесаси асосида суратга олинган мазкур ғамгин комедия қаҳрамони Аэлита исмли ёлғиз аёлдир. Унинг севгига нисбатан чексиз ва ҳимоясиз эътиқоди, ҳамда илтифоти унчалик ҳам романтик бўлмаган бизнинг асримизда унинг бошига кўпдан-кўп ташвиш ва надоматлар солади.

«МОСФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИ МАҲСУЛОТИ.

«ҚЎҒИРЧОҚ»

Фильм Игорь Агеевнинг «Спортга алоқаси бўлмаган тарих» сценарийси асосида суратга олинган.

Режиссёр — Исаак ФРИДБЕРГ.

Ролларда: Светлана ЗАСИПКИНА, Ирина МЕТЛИЦКАЯ, Владимир МЕНЬШОВ, Наталья НАЗАРОВА, Галина СТАХАНОВА ва бошқалар.

Фильмда шикаст топиб катта спортдан, катта ҳаётга кетишга мажбур бўлган гимнастикачи қиз ҳақида ҳикоя қилинади. Дунёнинг деярли ярмини кўрган, халқаро мусобақаларнинг бир бутун медаллар шодасини жамлаган, Бутуниттифоқ терма командаси аъзосига хос алоҳида режим ва статусга кўникиб қолган ёш қаҳрамон рок-иродаси билан спорт чўққиларидан пастга тушади ва мутлақо одатланилмаган, устига-устак шаҳардан олисдаги мактаб қучоғига тушиб қолади.

У ерда ўз «қироллари», «чемпионлари», «худбинлари» бор эди. Бу ерга келган кечаги «малика» учун пешқадам бўлиш йўлида машаққатлар, ғазаб билан янгитдан кураш олиб боришга тўғри келди. У шижоат кўрсатди, қалбида азоб ҳис этди, аммо ... ғолиб бўла олмади.

«МОСФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИ МАҲСУЛОТИ.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»)

БИЗНИНГ АДРЕС: 700083, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КУЧАСИ, 32.

Муҳаррир ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916; 325748; масъул котиб — 334808, 325353; масъул котиб ўринбосарлари — 325750; БЎЛИМЛАР: идеология — 325778; агросаноат — 325647; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; маҳаллий советлар ҳаёти — 325733; социал масалалар — 325556; маданият — 325767; адабиёт ва санъат — 325553; ахборот, ҳарбий-ватанпарварлик — 325645; хатлар ва оммавий ишлар — 334048, 325354; жамоатчи совет қабулхонаси — 334048, 325354; эълонлар бўлими — 325727.